

Quityi nu nguscua San Pablo ndyaa ca slo ñati ji'i Jesucristo nde quichi Corinto

¹ Pablo laca na' nu nscua quityi re, lo'o jua'a stu'ba ti ntucua na' lo'o Sóstenes tya'a ndyu'ni na' cña. Chacuayá' ji'i ycuí' Ndyosi ndyaa' na' nchcui' na' cha' ji'i Jesucristo lo'o lcaa ñati.

² Nscua na' quityi re cha' caa slo cu'ma, ngu' taju ñati ji'i Jesucristo nu ndi'i ma' nde quichi Corinto. Xqui'ya Jesucristo cua ngusubi Ni ji'i ma', lo'o juani laca ma' ñati ji'i ycuí' Ni; nga'a cha' tyi'u ti' ma' ji'i Ni lcu'a ti lo cña nu ndu'ni ma' su ndi'i ma' chalyuu. Stu'ba cha' ji'i ma' lo'o cua ña'a ca ñati nu ndu'ni tlyu ji'i Jesucristo nu Xu'na na tyucui ña'a chalyuu, cha' ñi'ya laca Ni Xu'na na, jua'a laca Ni Xu'na ngu' bi'.

³ Ndi'ya nti' na': cha' ña'a ti cua'ni ycuí' Ndyosi Sti na cha' tso'o lo'o ma', cha' cua'ni Ni cha' ti' ti tyi'i tyiquee ma' xqui'ya Jesucristo nu Xu'na na.

Lcaa cha' tso'o nu caja ji'na xqui'ya Cristo

⁴ Lcaa tsá nda na' xlya'be ji'i ycuí' Ndyosi xqui'ya cu'ma, cha' cua nda Ni cha' tso'o lo'o ma' xqui'ya Jesucristo.

⁵ Ntsu'u tsa cha' nu cua nda ycuí' Ndyosi lo'o ma', cha' cua ngua stu'ba cha' ji'i ma' lo'o Cristo; bi' laca cha' nu ntsu'u ne' cresiya ji'i ma' juani. Bi' cha' cua jlo tso'o ti' ma' lcaa cha' nu ji'i Jesús, lo'o jua'a nchca ji'i ma' nchcui' ma' cha' bi' lo'o ñati.

6 Jua'a nchca cuayá' ti' xa' ñat̃i cha' liñi laca cha' nu ngusñi mā j̃i' Jesús, cha' cua na'a ngu' lcaa cña nu ndu'ni mā su ndi'j̃ mā chalyuu.

7 Ná sca cha' lyiji j̃i' mā ne' cresiya j̃i' mā; lcaa cña nchca j̃i' mā tyempo juani, xqui'ya cha' ndu tsa ti' mā cha' caa Jesucristo nu Xu'na na chaca quiya'.

8 Ycui' Jesús laca nu cua'ni cha' tyanu tachaa cha' ne' cresiya j̃i' mā ña'a cuayá' nu tye chalyuu j̃i' mā. Lo'o li' ná ntsu'u qui'ya nu sta ycui' Ndyosi hichu' mā lo'o caa Jesucristo nu Xu'na na cha' cua'ni cuayá' Ni j̃i' ñat̃i chalyuu.

9 Ycui' Ndyosi ndu'ni cña, lcaa cña nu cua nacui Ni cha' cua'ni Ni; bi' laca nu ngusubi j̃i' mā cha' caca stu'ba cha' j̃i' mā lo'o Jesucristo nu Xu'na na, nu sca ti Sñi' ycui' Ndyosi.

Tsa cla'be ti ngu' nhcui' ngu' tsaca cha'

10 Cu'mā tya'a ngusñi na cha' j̃i' Cristo, chcui' na' lo'o cu'mā juani chacuayá' j̃i' ycui' Jesucristo nu Xu'na na, cha' caca stu'ba cha' j̃i' lcaa cu'mā lo'o tya'a mā, cha' ná chcui' mā tucua lo cha'. Tso'o ti tyi'j̃ mā lo'o tya'a mā, sca ti cha' culacua ti' mā, sca ti cha' tyu'u tyiquee mā.

11 Tsubi' ti ngujui cha' jna', nu lo'o nacui ngu' tya'a Cloé 'na cha' ntsu'u tsa cha' cusu j̃i' mā lo'o tya'a mā, cha' ná stu'ba cha' j̃i' mā lo'o tya'a mā;

12 xa' ña'a nhcui' sa scaa mā. Ntsu'u sca taju j̃i' mā nu nacui: “J̃i' Pablo ngusñi ya cha'”; chaca taju j̃i' mā nacui: “Ñat̃i j̃i' Apolos laca ya”; jua'a tya xa' la ngu' taju j̃i' mā nacui ngu': “Ñat̃i j̃i' Pedro laca ya”; jua'a tya xa' la ngu' nacui: “Ñat̃i j̃i' Cristo laca ya”.

13 ¿Ha tyuu tya'a nu laca Cristo ntsu'u chalyuu cha' cua'ni lyaá ji'i ma lacua? ¿Ha jna' nu ngujui'i ca'a ngu' 'na lo crusi cha' cajaa na' xqui'ya cu'ma? ¿Ha cuentya jna' cua ntyucuatya ma?

14 Ni tsaca ma ná ntyucuatya na' ji'i ma. Tso'o jua'a nti' na' cuentya ji'i ycu'i Ndyosi cha' si'i na' lacā nu ngua'ni ji'i, masi ntsu'u tucua tya'a ti ngu' nu cua ntyucuatya na' ji'i, yu Crispo lo'o yu Gayo.

15 Ná ca ñacui ngu' cha' cua ntyucuatya ma cuentya jna' lacua.

16 Tyu'u cha' clyu ti' ji'i ma, ndyi'u ti' na' cha' lo'o ji'i yu Estéfanos, lo'o ji'i ngu' tya'a ndi'i yu, cua ntyucuatya na' ji'i ngu' bi'; pana ná ntsu'u ti' na' si cua ntyucuatya na' ji'i xa' la ngu'.

17 Si'i cha' tyucuatya na' ji'i ñati nda ycu'i Ndyosi cña 'na lijya; cua ngulo Ni cña 'na cha' tsa'a chcu'i cha' tso'o nu ntsu'u ji'i Jesús lo'o ñati. Si'i na lijya na' lo'o quiña'a tsa cha' nu culo hique ti na', ñi'ya nchcu'i ñati chalyuu nu nchca tsa ji'i; si jua'a, ná ca cuaya' ti' ñati ñi'ya ngua cha' tlyu nu ngua'ni Cristo lo'o ngujui yu lo crusi.

Cristo ntucua suu lcaa cha' nu cua nti' ycu'i Ndyosi cha' caca cuayá' ti' na ji'i

18 Ñati nu ngunu'u chalyuu ji'i xqui'ya cha' cuxi nu ndu'ni ngu', ná nchca cuayá' ti' ngu' bi' tsiya' ti; na nxyí lo'o ti ngu' ji'na si chcu'i na lo'o ngu' ñi'ya ntsu'u cha' ji'i Cristo, cha' ngujui yu lo crusi xqui'ya na cha' cuityi Ni qui'ya nu ntsu'u ji'na. Pana nu na ni, nu clyaá na ji'i qui'ya nu ntsu'u ji'na xqui'ya Cristo, tlyu tsa cña ngua'ni ycu'i Ndyosi, jua'a nti' na.

19 Ntsu'u sca cha' nu nscua lo quityi cusu' ji'i ycu' Ndyosi nu nchcui' ndi'ya:

Cua'ni tye na' ji'i lcaa cha' nu nchcui' ñati nu nchca tsa ji'i, nacui ycu' Ndyosi.

Nga'aa taquiya' na' ji'i cha' nu nclyo hi que ti ñati nu ngua tsa'a tso'o ti, nacui Ni.

20 ¿Ni cña tso'o cuentya ji'i ycu' Ndyosi ndu'ni ñati nu nchca tsa ji'i lacua? ¿Ni cña ndu'ni ngu' nu ngua tsa'a tso'o ti? ¿Ni cña ndu'ni ngu' nu nchca tsa nchcui' lacua? Sca ti nde chalyuu cua'nijo'o cña bi' ji'i ngu'. Cua nacui ycu' Ndyosi ji'na cha' ná tso'o tsiya' ti sca cha' nu ngua tsa'a ñati chalyuu ti, cha' tonto laca bi'.

21 Ngua'ni Ni cha' ná caja ñi'ya tyuloo ñati chalyuu ji'i Ni cha' hi que ti ngu'; jua'a tso'o la, ngua ti' ycu' Ndyosi. Pana ndu'ni lyaá Ni ji'i ñati nu xñi cha' ji'i Ni; la cui' cha' nu ndacha' na ji'i ngu', masi cha' tonto nchcui' na, nacui ngu' li'.

22 Cua nti' ngu' judío cha' cua'ni na sca cha' tlyu slo ngu', cha' jlya ti' ngu' cha' nu chcui' na lo'o li'; cuati nu ngu' xa' tsu' ni, cua nti' ngu' cha' tso'o tsa jlo ti' na lcaa cha' lo'o chcui' na lo'o ngu'.

23 Pana nu na ni, ndacha' na ji'i ngu' cha' ji'i Cristo nu cua ngujuii lo crusi cha' cua'ni lyaá ji'na. Li' chiya'a nti' ngu' judío lo'o ndyuna ngu' cha' nu nchcui' na re; lo'o jua'a ngu' xa' tsu', cha' tonto nchcui' na nti' ngu' bi', si'i cha' bi' tsiya' ti nti' ngu' bi'.

24 Pana xa' ña'a nti' lcaa tya'a na nu cua ngusubi ycu' Ndyosi ji'na, masi laca na ngu' judío, masi laca na ngu' xa' tsu'. Sca ti cha' ji'i Cristo nchcui' na, cha' ji'i ycu' Cristo ntsu'u lcaa chacuayá, lcaa

cha' tso'o nu cua nti' ycuí' Ndyosi cha' caca cuayá' ti' na.

²⁵ Tso'o tsa ndyu'u cua ña'a ca cha' nu nchcui' ycuí' Ndyosi, masi ñacui' ñati' chalyuu cha' tonto tsa laca cha' bi'; pana cuxi la ndyu'u lcaa cha' tlyu nu nda ñati' chalyuu nu nchca tsa ji'i, nti' ngu'. La cui' jua'a nguula la cña ndyaca, cua ña'a ca cña nu ndu'ni ycuí' Ndyosi, masi ñacui' ngu' cha' ná nchca ji'i Ni; pana cuxi la cña ndyaca nu ndu'ni ycuí' ca ñati'.

²⁶ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo, tyi'u ti' ma juani ñi'ya ña'a ñati' ngua ma tya clyo, nu lo'o ngusubi ca ti Ni ji'i ma: sca tucua ti ma nu nchca tsa ji'i ma; si'i ñati' tlyu laca ma, si'i ñati' culiya' laca ma su ndi'i ma chalyuu, sca tucua ti cu'ma nu tso'o laca xi ji'i ma.

²⁷ La cui' cu'ma nu nacui' ngu' cha' ná tso'o ma tsiya' ti, nu juani laca ma ñati' nu nti' la ycuí' Ndyosi ji'i. Jua'a cua nti' ycuí' Ndyosi ta cha' tyuju'u ti' ji'i ñati' nu nchca tsa chcui', nti' ycuí' ngu'; bi' cha' cua ngusubi Ni ji'i cu'ma, masi ñati' ti'i laca ma. Lo'o jua'a ndu'ni Ni cha' tyuju'u ti' ñati' nu tlyu tsa cña nchca ji'i, nti' ycuí' ngu'; bi' cha' ngusubi Ni ji'i cu'ma nu ná nchca lye ji'i ma.

²⁸ Ndu'ni Ni cha' nga'aa nchca chcui' tsiya' ti nu ñati' nu ndulo tsa ji'i ycuí' ca; bi' cha' nsubi Ni ji'i ngu' ti'i, nsubi Ni ji'i ngu' nu nxyí lo'o ñati' ji'i, nsubi Ni ji'i ngu' nu ná sca na ntsu'u ji'i tsiya' ti, bi' ngu' laca nu nsubi ycuí' Ndyosi ji'i cha' caca ngu' ñati' ji'i.

²⁹ Jua'a ca cuayá' ti' lcaa na cha' ná tso'o si cua'ni tyucuaa ti' na ji'i tya'a ñati' na, si ndube ti' na ji'i ycuí' Ndyosi.

³⁰ Ndi'ya laca cha': cua nacuj ycuí' Ndyosi cha' caca stu'ba cha' ji'na lo'o Jesucristo, lo'o jua'a cua nda Ni ji'i Jesucristo ji'na. Masi ná nchca ji'na, pana nu Jesucristo ni, lcaa cha' nchca ji'i ycuí'. Xqui'ya nu Jesús bi' nchca tso'o cresiya ji'na ñati cuxi na cuentya ji'i ycuí' Ndyosi; xqui'ya Jesús taca caca na ñati ji'i ycuí' Ndyosi, cha' Jesús laca nu ngua'ni lyaá ji'na ji'i nu cuxi.

³¹ Bi' cha' cua'ni na ndi'ya, ñi'ya nu nscua lo quityi cusu': "Si nti' na chcui' na lo'o xa' ñati cuentya ji'i sca cha' tlyu, li' tso'o la si chcui' na ji'i cha' tlyu nu ngua'ni ycuí' nu Xu'na na". Jua'a nacuj quityi bi'.

2

Ni cha' laca ngujui'i ca'a ngu' ji'i Cristo lo crusi

¹ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo, tyi'u ti' ma ñi'ya ngua'ni na' tya clyo, lo'o ndyalaa na' su ndi'i ma cha' chcui' na' lo'o ma cha' tso'o nu cua nda ycuí' Ndyosi lo'o na, cha' ji'i Jesucristo bi'; ná quiña'a tsa cha' tucui nchcui' na' lo'o cu'ma li', si'i cha' nchca tsa na' nchcui' na' lo'o cu'ma li'.

² Laja lo'o nguti'i na' quichi tyi ma, ngüiñi ti' na' cha' ná ta na' xi xa' la cha' lo'o ma tsiya' ti; sca ti cha' ji'i ycuí' Jesucristo, la cui' Cristo nu ngujui'i ca'a ngu' ji'i lo crusi, tsa bi' ti cha' nchcui' na' lo'o ma li'.

³ Lo'o ndyalaa na' su ndi'i ma, nguna'a tya ti' na' ndu na' li'; nchcua tya na' cha' ngulacua tsa ti' na' ni cha' xacuj ma 'na li'.

⁴ Lo'o nda na' cha' bi' lo'o ma, ná ngulana na' quiña'a tsa cha' nu tyu'u tu'ba na', ná ngua'ni na' ñi'ya nu ndu'ni ñati nu nchca tsa chcui'. Pana cua

nda ycuí' Ndyosi juersa jna'; cua nchcui' na' lo'o mā lcaa cha' nu cua nda Xtyi'i ycuí' Ndyosi lo'o na', cha' caca cuayá' tso'o ti' mā.

⁵ Xqui'ya cña nu ngua'ni ycuí' Ndyosi, bi' cha' ngusñi mā cha' jilí Jesús li'; si'i xqui'ya sca cha' nu ngulo hique ti na' cha' nchca tsa jna'.

Sca cha' tso'o nu nti' ycuí' Ndyosi chcuí' Ni lo'o ñati

⁶ Masi jua'a, cua ntsu'u cha' tso'o nu nchcui' na lo'o ñati nu nduna tso'o cha' jilí ycuí' Ndyosi; cha' nu ngua'ya hique ycuí' Ndyosi laca cha' bi', si'i sca cha' nu jlo ti' ñati chalyuu. La cui' ti ná jlo ti' nu laca loo chalyuu cha' bi', masi cua lijya tye cha' culo ngu' bi' cña.

⁷ Cua nda ycuí' Ndyosi cha' tso'o bi' lo'o na cha' chcuí' na lo'o ñati. Bilya caca cuayá' ti' ñati chalyuu jilí cha' bi' tya sa'ni la, cha' ná nti' Ni cha' cuna ñati nu ngua li'. Pana tya lo'o bilya tya' chalyuu, tya li' ngulacua ti' Ni ñi'ya nu cua'ni Ni; ngua ti' ycuí' Ndyosi cha' cua'ni lyaá Ni ji'na lo'o xñi na cha' jilí Jesús. Tlyu tsa cha' tso'o caca ji'na li'.

⁸ Ni sca ñati nu laca loo chalyuu, ná ngua cuayá' ti' ngu' cha' bi'. Si ngua jlo ti' ngu' cha' bi', ñi'ya nu ngua ti' ycuí' Ndyosi cha' cua'ni Ni, ná ngujui' ca'a ngu' bi' jilí Jesús lo crusi li', ycuí' Jesús nu Xu'na na nu tlyu tsa cha' tso'o ntsu'u jilí.

⁹ Ñi'ya nu nscua cha' lo quityi cusu', jua'a laca cha' bi'. Ndi'ya nchcui' quityi bi': Cua ngua'ni cho'o ycuí' Ndyosi cha' tso'o nu ty-acua jilí ñati nu ntsu'u tyiquee jilí ycuí' Ni; laca bi' cha' nu bilya ña'a ñati chalyuu jilí, cha' nu bilya cuna ñati jilí,

ni ná ngulacua ti' ngu' cha' caca cha' bi'.

¹⁰ Pana nu na, ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo, cua ngulu'u Ni ji'na ñi'ya caca cha' tso'o bi' xqui'ya Xtyi'i ycuí' Ni nu cua nda Ni cha' tyanu ne' cresiya ji'na. Tso'o tsa ndacha' loo Xtyi'i ycuí' Ni ji'na lcaa cha' nu ntsu'u tyiquee ycuí' Ndyosi cha' cua'ni Ni nde chalyuu, tso'o tsa jlo ti' na cha' bi' xqui'ya Xtyi'i ycuí' Ni.

¹¹ Nu ñati chalyuu na ni, hique ti na ntsu'u co'o lcaa cha' nu ntsu'u tyiquee na; sca ti ycuí' na lo'o ycuí' Ndyosi caca jlo ti' na lcaa cha' nu nclyacua ti' na. Lo'o jua'a laca ycuí' Ndyosi, sca ti Xtyi'i ycuí' Ni jlo ti' lcaa cha' nu ntsu'u tyiquee Ni.

¹² Si'i sca cui'i cuxi nu ntsu'u nde chalyuu ti laca Xtyi'i nu cua nda Ni cha' tyanu ne' cresiya ji'na juani; na cua nda Ni Xtyi'i ycuí' Ni ji'na, cha' cua ngusñi na cha' ji'i Ni. Lo'o jua'a xqui'ya Xtyi'i ycuí' Ni caca cuayá' ti' na lcaa cña tso'o nu ndu'ni Ni ne' cresiya ji'na.

¹³ Nu lo'o cacha' na cha' tso'o nu ji'i ycuí' Ndyosi bi' ji'i ñati ji'i ycuí' Ni, nu ngu' nu ntsu'u Xtyi'i ycuí' Ni ne' cresiya ji'i, li' clyana na sca cha' nu chcuí' na, sca cha' nu ta Xtyi'i ycuí' Ni lo'o na; ná clyana na quiña'a tsa cha' chcuí' na ñi'ya nu ndu'ni ñati nu nchca tsa ji'i ycuí' ca ngu'.

¹⁴ Pana ñati nu ná stu'ba cha' ji'i lo'o ycuí' Ndyosi ni, ná taca ca cuayá' ti' ngu' bi' ni sca cña nu ndu'ni ycuí' Ndyosi cuentya ji'i Xtyi'i ycuí' Ni; ná nchca ca cuayá' ti' ngu' bi' ji'i cha' bi' tsiya' ti. Sca ti si ntsu'u Xtyi'i ycuí' Ndyosi ne' cresiya ji'na, li' caca cuayá' ti' na ni cha' laca bi', bi' cha' ná sca cha' laca nti' ngu' bi'.

15 Taca ca cuayá' ti' na ñi'ya ndyu'u lcaa cha' si cua ntsu'u Xtyi'i ycuí' Ndyosi ne' cresiya ji'na, lo'o li' ná taca xacui ngu' xi xa' la cha' ji'na.

16 Ndi'ya nscua lo quityi ji' ycuí' Ndyosi: “¿Tilaca nchca cuayá' ti' ni cha' laca nu nda'ya hique ycuí' Ndyosi? ¿Ha caca ji'na ta na sca cuíi lo'o Ni?” nacui quityi. Pana nu na ni, xqui'ya Xtyi'i ycuí' Ndyosi cua ngujui cha' ji'na ni cha' laca nu nclyacua ti' ycuí' Cristo.

3

Sca ti cña ji'i ycuí' Ndyosi ndu'ni ca ta'a ngu' nu ngulu'u cha' ji'i Jesús

1 Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'i ycuí' Ndyosi, tyucui tyempo lo'o nguti'i na' ca slo ma nu ngua tya li', ná ngua 'na chcuí' na' lcaa cha' nu ngua ti' na' chcuí' lo'o ma, cha' bilya xñi tso'o ma cha' ji'i Xtyi'i ycuí' Ndyosi nu nda Ni ji'na. Xti ti cha' nchcuí' na' lo'o ma li', cha' ña'a ti cuxi ti ngulacua ti' ma. Ñi'ya laca nu sube cuañi', jua'a ngua cu'ma, cha' bilya xñi tso'o ma cha' ji'i ycuí' Ndyosi;

2 bi' cha' tiya' ti ngulu'u na' scaa cha' ji'i ma. Ñi'ya laca lo'o sca cubi' cuañi', styi' xtya'a ti ntyi' cubi' bi', cha' ná nchca cacu tso'o; jua'a ngua cu'ma, cha' ná ngua cuna tso'o ma scaa cha'. Masi juani tya lyiji cua'ni yala ma cha' ca tsa'a tso'o ma,

3 cha' ña'a ti tya ndiya la ti' ma ña'a cha' cuxi nu ndyu'ni ñati chalyuu. Nu lo'o liye' ti' ma ji'i tya'a ñati ma, nu lo'o lye nxuu tya'a ma, tyaca' tyijyu' cha' ndiya la ti' ma cha' cuxi nu ntsu'u nde chalyuu. Tya ndu'ni ma ñi'ya nu ndu'ni ñati cuxi.

⁴ Nu lo'o ñacui sca ngu' tya'a ma cha' ndi'ya: “Ñati ji'i Pablo laca ya”, cuati ñacui xa' la ngu' tya'a ma cha' ndi'ya: “Ñati ji'i Apolos laca ya”, ñi'ya ndu'ni ñati cuxi, jua'a ndu'ni ma li'.

⁵ ¿Tilaca laca nu Apolos bi' lacua? ¿Tilaca laca na' lacua? ¿Ha si'i cña ji'i ycui' Ndyosi ndyu'ni ca ta'a ya? ¿Ha si'i xqui'ya cha' nda ya cha' lo'o ma, bi' cha' ngusñi ma cha' ji'i Cristo li'? Cua laca cña ndyu'ni scaa ya, la cui' cña ñi'ya nu cua nda ycui' nu Xu'na na cha' cua'ni ya.

⁶ Ñi'ya laca sca ñati nu cataa sca si'yu, lo'o li' chaca laca nu su'ba hitya suu na cuiñi bi', jua'a laca cuare lo'o ma; na' laca nu yaa ndacha' na' cha' bi' ji'i ma su clyo, lo'o tiya' la li' ñaa Apolos nda la cha' bi' lo'o ma. Pana sca ti ycui' Ndyosi laca nu ndu'ni cha' tyanu tso'o cha' bi' ne' cresiya ji'i ma;

⁷ ná ndu'ni cha' tilaca laca nu cua nda cha' bi' lo'o ma tya clyo la, ná ndu'ni cha' tilaca laca nu tya nda la cha' bi' lo'o ma ca tiya' la. Sca ti ycui' Ndyosi laca nu ndulo tsa cha' ji'i, cha' ycui' Ndyosi laca nu ndu'ni cha' tyanu tachaa cha' ji'i Ni ne' cresiya ji'i ma.

⁸ Sca ti cuayá' ndu'ni ya lo'o tya'a ya, masi nda ya cha' lo'o cu'ma su clyo, masi nclyu'u tso'o la ya cha' bi' ji'i ma ca tiya' la. Ycui' Ndyosi ni, tya ta la Ni cha' tso'o ji'i ya, tsa ña'a nu ndyu'ni tso'o ya cña ji'i Ni.

⁹ Tya'a ndyu'ni ya cña ji'i ycui' Ndyosi laca cuare; lo'o cu'ma ni, ndu'ni Ni cña ne' cresiya ji'i ma, cña ji'i ycui' Ndyosi laca bi'.

Lo'o jua'a taca ta na' chaca cui' lo'o ma juani: ñi'ya si laca ma sca ni'i tonu, jua'a laca ma cuentya ji'i ycui' Ndyosi;

10 lo'o na', ñi'ya nti' sca cuityi ni'i cuentya ji'i ycuí' Ndyosi, jua'a laca na' lo'o cu'ma, laja lo'o nlyu'u na' ji'i ma cha' ji'i ycuí' Ni. Ndi'ya ndyu'ni na' lo'o ma: ñi'ya nti' si cua ngusta tso'o na' quiya' sca ni'i, lo'o li' ndyalaa xa' la ngu' cuityi cha' cua'ni lyiji ngu' cha' tya' ni'i bi', bi' laca ñati nu tya'a ndya'a na' cña nu cua ngulu'u tso'o la ji'i ma. Lcaa ngu' cuityi nga'a cha' culacua ti' clyo ñi'ya ña'a xana tya' ni'i; lo'o jua'a lcaa ya tya'a ndyu'ni ya cña, nga'a cha' cui'ya tso'o ya cuentya ñi'ya nu caca culu'u tso'o la ya cha' bi' ji'i ñati.

11 Jua'a laca cha' lacua: cua laca ngusta ycuí' Ndyosi ji'i Jesucristo, cha' sca ti yu bi' caca suu lcaa cha' bi', cha' ycuí' Jesús laca nu ntucua quiya' cha' nu cua ngusñi na ji'i ycuí' Ndyosi Sti na; nga'aa ntsu'u xa' la jo'ó xa' la ñati nu laca suu cha' bi'.

12 Ntsu'u ngu' tya'a na nu nlyu'u tso'o la ji'i lcaa tya'a na, ñi'ya nti' si cuiñá chca ngu' sca ni'i tso'o, ñi'ya laca si tya' ni'i bi' masi lo'o oro, masi lo'o plata, masi lo'o quee ndubi nu quiña'a tsa nga'a tya' ni'i bi'. Pana ntsu'u xa' la ngu' tya'a na nu cuxi la nlyu'u ji'i tya'a, ñi'ya laca si cuiñá chca ngu' sca ni'i yaca ti, nu canta' ti tya' lo'o quii lo'o quixi ti.

13 Tiya' la li' lo'o caa Jesucristo chaca quiya' cha' cua'ni cuayá' ji'i ñati chalyuu, li' quijeloo cha' ji'i ycuí' Ndyosi ñi'ya ña'a cña nu ngua'ni scaa ngu'. Tsa bi' tsa cña nu ngua'ni scaa ñati lo sca quii' tlyu, cha' cua'ni cuayá' Ni ji'i; si tyaqui cña bi', ná tso'o ngua cña bi' li'; si ná tyaqui, li' caca cuayá' ti Ni cha' tso'o tsa cña bi' li'.

14 Nu lo'o talo cña nu ngua'ni sca ñati lo'o cua ndyaa lo quii' bi', li' ta Ni cha' tso'o nu tyacua ji'i ñati bi'.

15 Cuati ñati nu tyaqui cña jii lo quii' bi', nga'aa ña'a ngu' jii li'; chcuna' cña bi' tsiya' ti. Pana tya culaá Ni jii ngu' bi', masi tya xi tya lyiji cha' tyaqui ycuí' ngu'.

16-17 Nu laa tlyu su ndu'ni tlyu ngu' judío jii ycuí' Ndyosi tyaca'a tsa jii Ni laca bi', cha' cuentya jii Ni ndya' ni' bi'; tyaala tsa ycuí' Ni si cua'ni ñu'u ñati jii laa bi'. Lo'o cu'ma ni, tyucui ña'a taju cu'ma nu ngusni ma cha' jii Cristo, tyaca'a tsa ma cuentya jii ycuí' Ndyosi; na cua ndyanu Xtyi'i ycuí' Ndyosi ne' cresiya jii ma. Lo'o jua'a cua'ni tye ycuí' Ni jii cua ña'a ca ñati nu cua'ni ñu'u tyucui jii sca ñati nu tya'a ngusni na cha' jii Jesús.

18 Cua ngusni na cha' jii Cristo, bi' cha' tso'o la si ná cñilo'o na jii ycuí' ca na cha' ngua tsa jii'na, ñi'ya ndu'ni ñati chalyuu nu ngua tsa jii' ngu'. Ná tso'o si jua'a nlyacua ti' na; nga'a cha' culacua ti' na cha' ná ngua jii'na tsiya' ti, lo'o li' taca cua'ni ycuí' Ndyosi cha' ca'ya sca cha' liñi hique na.

19 Masi ndu'ni ñati chalyuu cha' ngua tsa jii, cha' tso'o tsa nlyacua ti' ngu', si'i jua'a nti' ycuí' Ndyosi ña'a Ni jii' ngu' bi'; ná tso'o tsiya' ti cha' nu nchcui' ñati chalyuu nti' Ni. Cua nscua sca cha' lo quityi cusu' nu nchcui' ndi'ya: “Ndu'ni ycuí' Ndyosi cha' quichi' yaa cha' hique ñati chalyuu, masi tso'o tsa ndu'ni ngu' nti' ngu'”, nacui' lo quityi.

20 Lo'o ndi'ya laca cha' nu nscua chaca se'i lo quityi bi': “Cua jlo ti' ycuí' Ndyosi cha' ná tso'o tsiya' ti cha' nu nchcui' ñati chalyuu nu nchca tsa jii' ndu'ni”.

21 Bi' cha' nga'aa cua'ni tyixi ma lo'o tya'a ma, nga'aa tyu'u lca'a tsa ma jii sca ti ñati tya'a ya.

Cuentya ji'i cu'ma laca cua ña'a ca tya'a ndyu'ni ya cña,

²² masi na', masi Apolos, masi Pedro; lo'o jua'a cuentya ji'i cu'ma laca cua ña'a ca cha' nu ndyaca nde chalyuu, masi lu'ú na, masi cua ngujuii na, masi sca cha' nu ndyaca juani, masi sca cha' nu caca tyempo nde loo la; cuentya ji'i cu'ma laca lcaa cha' nu ndyaca nde chalyuu lacua.

²³ Pana cu'ma ni, cuentya ji'i Cristo laca ma; lo'o nu Cristo bi', cuentya ji'i ycui' Ndyosi laca Ni.

4

Cristo laca nu nda cña bi' ji'i Pablo lo'o ji'i tya'a ndya'a yu cña

¹ Nga'a cha' tyi'u ti' ma cha' cña ji'i ycui' Cristo ndyu'ni ya. Na ndi'ya lo ya cña cha' culu'u ya ji'i ñati lcaa cha' nu cua ngulu'u ycui' Ndyosi ji'i ya; sca cha' nu bilya cuna ñati chalyuu tsiya' ti, bi' laca cha' nu culu'u ya ji'i ngu'.

² Lo'o ñati nu cui'ya loo sca cña ni, lcaa tsa nga'a cha' tyi'u ti' ngu' ji'i lcaa cña nu culo xu'na ngu' ji'i ngu'.

³ Cuentya jna', ná ntsii na' ji'i ma, ná ntsii na' ji'i cua ña'a ca cha' nu hcui' ma jna'; masi hcui' cua ña'a ca ñati chalyuu jna', ná ntsii na' ji'i ngu' tsiya' ti. Ná sca cha' cuxi ntsu'u jna' si nti' ngu' sta ngu' qui'ya 'na, nti' na';

⁴ lo'o jua'a cuentya ji'i ycui' Ndyosi, ná ntsu'u cha' cuxi nu ngua'ni na', nti' na'. Pana ná ñacui' na' cha' ná ntsu'u cha' sta Ni qui'ya 'na tsiya' ti, sca ti ycui' Ndyosi nu Xu'na na taca cua'ni cuayá' Ni jna' ca lo'o tye chalyuu.

⁵ Lo'o jua'a cu'ma, ná yala tsa clyacua ti' ma cha' sta ma qui'ya ji'i sca ñati; jatya ma ña'a cuayá' caa ycui' nu Xu'na na, bi' laca nu cua'ni cuayá' ji'i ca ta'a na. Li' culotu Ni ji'i lcaa cha' cuxi nu ntsu'u cuaana ti ne' cresiya ji'na, masi sca cha' nu ná nti' na cacha' na ji'i tya'a ñati chalyuu na. Jua'a cacha' Ni lcaa cha' nu ntsu'u ne' cresiya ji'i lcaa ñati chalyuu, lo'o li' ta Ni nu tso'o ji'na, cua ña'a ca cha' tso'o nu ñacui Ni cha' tyacua ji'i scaa na.

⁶ Nhcui' na' cha' bi' lo'o cu'ma cha' taca tyi'i tso'o ti ma. Cua nhcui' tsa na' ji'i tyucuaa ya, na' lo'o Apolos, cha' taca culacua xi ti' ma ñi'ya ntsu'u cha' ji'i ya; jua'a caca cuayá' ti' ma cha' ná tso'o xñi ma xi xa' la cha', nu si'i ñi'ya nu nscua lo quityi cha' ji'i ycui' Ndyosi. Ná tso'o cha' chcui' tso'o ma lo'o sca yu tya'a ya nu lca'a tsa ma ji'i, lo'o li' cua'ni xña'a ma lo'o chaca yu tya'a ya.

⁷ ¿Ni cha' laca cha' ndulo tsa cha' ji'i ycui' ma cuentya ji'i ma, pana ná ndube ti' ma ji'i xa' ñati? Ycui' Ndyosi cua nda lcaa na nu ntsu'u ji'i ma, lcaa cña nu nchca ji'i ma; bi' cha' lacua ná ntsu'u cha' cua'ni tyucuaa ti' ma ji'i tya'a ma. Si'i xqui'ya cña nu ndyu'ni ycui' ma ngutsa'a chalyuu ji'i ma, xqui'ya ycui' Ndyosi cua laca ma ñi'ya nu laca ma juani.

⁸ Ndu'ni ma cha' ndulo tsa cha' ji'i ycui' ma, nga'aa ntsu'u na nu lyiji ji'i ma tsiya' ti, nti' ma; ndyu'ni ma ñi'ya nu ndu'ni ngu' culiya', ndi'i ma ñi'ya ndi'i nu laca loo chalyuu. Lo'o cuare ni, si'i ñati tlyu laca ya, nti' ma. Pana si chañi cha' laca ma loo ji'i ya, ¿ha ná ta ma chacuayá' masi caca stu'ba xi cha' ji'i ya lo'o ma li', cha' lo'o ya caca ya ñati tlyu li'?

⁹ Nti' na' cha' cua nguxtyanu ycuí' Ndyosi jí'í cuare, masi clyo ngulo Ni cña jí'í ya cha' tsa'a ya tyijyu' cha' hcui' ya cha' jí'í Ni; pana nu juani tyanu chu' la ya jí'í lcaa ngu' tya'a na, ñi'ya laca preso nu tyiquee' ntajatya cha' cjuui ngu' jí'í. Cua laca ya sca cuxe', masi ña'a ñati chalyuu jí'í ya, masi xca nu ntsu'u jí'í ycuí' Ndyosi nde cua ña'a jí'í ya.

¹⁰ ¡Xqui'ya ycuí' Cristo tonto tsa ya tu'ni! Lo'o cu'ma ni, nti' ma cha' tso'o tsa jlo ti' ma cha' jí'í Cristo. ¡Xti la cña nchca jí'í cuare, nguula la cña nchca jí'í cu'ma nti' ma! ¡Chiya'a la ndu'ni ngu' lo'o cuare tu'ni; chi' la ndu'ni ngu' loo cu'ma!

¹¹ Masi la cui' tyempo juani ti ntsu'u quiya' lo'o ná ndyiji na cacu ya, ná ndyiji na co'o ya, masi late' cusu lacu' ya ntsu'u quiya'; ntyiji'í ngu' jí'í ya, ni ná ntsu'u tyi cua, xcuí' na ndya'a yu'u ti ya.

¹² Ti'í tsa cña nu ndu'ni ya cha' caja ñi'ya nu tyiji yu'u jí'í ya chalyuu. Nu lo'o ti'í tsa cha' nu nda ngu' lo'o ya, ná nsacui tu'ba ya jí'í ngu'; tso'o ti nchcui' ya lo'o ngu' li'. Lo'o ndu'ni lya' ti' ngu' jí'í ya, ndalo ya li'; ná nsacui ya' ya jí'í ngu' tsiya' ti.

¹³ Masi chiya'a tsa nchcui' ngu' lo'o ya, ndalo tyiquee ya jí'í ngu' li', nxaala' ya cha' jí'í ngu'. Masi juani ña'a ti tya ndyu'ni cuxi ñati lo'o cua, ñi'ya si laca ya nana' nu ndyanu lo hitya yuu; ñi'ya nti' sca nguti nu nchcuaa ngu', jua'a laca ya cha' ná ntsu'u cuentya ya tsiya' ti, ndu'ni ngu' lo'o tya'a ngu'.

¹⁴ Lo'o nscua na' quityi re, ná nti' na' cha' ca tyuju'u ti' ma; tsa bi' ti cha' nti' na' cha' cua'a na' jí'í ma cha' ná cua'ni tyixi ma lo'o ya. Na tyaca'a cu'ma jna' ñi'ya si laca ma sñi' na'.

¹⁵ Ntsu'u tsa ngu' tya'a ntsu'u cha' ji'na lo'o

Cristo nu taca xtyucua ngu' ji'i mā, pana sca ti na' ndu'ni na' ñi'ya nu ndu'ni sti mā, cha' ndye ndacha' na' cha' tso'o nu cua nda Jesucristo lo'o na ji'i mā; xqui'ya na' ngusñi mā cha' ji'i Jesús.

16 Bi' cha' juani nchcui' tsa na' lo'o mā cha' cua'ni mā ñi'ya nu cua na'a mā cha' ndu'ni na'.

17 Juani nda na' ji'i yu Timoteo lijya yu ca su ndi'i mā, cha' laca nu Timoteo bi' ñi'ya laca sca sñi' na', cha' tyaca'a tsa yu 'na; jua'a tso'o tsa ngusñi yu cha' ji'i Jesucristo. Lcaa se'i su ndya'a na' slo taju ñati ji'i Jesús nu ndi'i sca quichi, ca bi' nclyu'u na' ña'a cha' tso'o nu nga'a cha' cua'ni na chalyuu nu lo'o cua ngusñi na cha' ji'i Jesucristo; jua'a ndu'ni na' tyucui tyempo xqui'ya Jesucristo. Lo'o Timoteo cacha' yu ji'i mā cha' jua'a ndu'ni na'.

18 ¿Ni cña ndu'ni xi ngu' tya'a mā nu lye tsa ndu'ni tyucuaa ti' ji'i tya'a mā? Ná caa na' ca quichi Corinto slo mā, nti' mā.

19 Pana ná cube ti' mā, caa na' yala ti ca su ndi'i mā chacuayá ji'i ycui' Ndyosi nu Xu'na na. Lo'o li' quijeloo cha' ji'i mā jna', nu lo'o ña'a na' ñi'ya ndyu'ni nu ngu' tyixi bi'; si'i na ntucuá na' ji'i ngu' xqui'ya cha' nu nda ti ngu' bi' li'.

20 Ná taca tyatí yu'u na cha' ji'i ycui' Ndyosi cha' laca Ni loo ji'na si na nchcui' ti na cha' ji'i Ni; na cua nti' Ni cha' cua'ni na cña ji'i Ni, tsa ña'a cña nu ndu'ni ycui' Ni.

21 Cua jlo ti' na' cha' tso'o la caca ji'i mā si tso'o ti tyu'u tyiquee na' ña'a na' ji'i mā lo'o tyalaa na' ca slo mā; tso'o la si tso'o ti chcui' na' lo'o cu'mā li'. Ná tso'o ca ti' mā si ta na' cha' cusu lo'o mā li'.

5

Nga'a cha' culo'o ngu' ji'i tya'a ngu' nu ngua'ni cha' cuxi

¹ Cua ngujui cha' 'na, cua ndyuna na' cha' suba' tsa ngua'ni sca ñat̄i tya'a ngusñi mā cha' ji'i Jesucristo; ngua'ni yu sca cña nu cuxi tsa. Pana ni ngu' xa' tsu', ná ndu'ni ngu' tsa lo cua cha' cuxi, masi ná ndaquiya' ngu' ji'i ycu'i Ndyosi tsiya' ti. Ndi'ya cña ngua'ni yu: ngua'a yu lo'o xtya'a miña'a yu.

² Lo'o ña'a ti tya ndu'ni tyucuaa ti' mā ji'i tya'a mā, masi nga'a cha' ca xñi'i tsa ti' mā xqui'ya cha' cuxi bi'. Nga'a tsa cha' culo'o mā ji'i ñat̄i nu ngua'ni cha' cuxi bi', cha' nga'aa tya'a yu stu'ba ti lo'o cu'mā.

³ Sca ti cuayá' ndyu'u cha', masi ná ndi'i na' lo'o mā juani cha' cua'ni cuayá' na' ji'i yu bi'; pana cacua tsa slo cu'mā ndi'i na', nti' na', xqui'ya cha' ndyi'u tsa ti' na' ji'i mā. Cua laca ngusta na' qui'ya ji'i ñat̄i nu ngua'ni cha' cuxi bi'.

⁴ Bi' cha' lacua tyu'u ti'i mā tsa tlyu ti mā chacuayá' ji'i Jesús nu Xu'na na, cha' cua'ni cuayá' mā ji'i yu bi' yala ti. Sca ti cha' ntsu'u tyiquee na' lo'o mā, lo'o jua'a cua nda ycu'i Jesucristo chacuayá' cha' cua'ni mā jua'a.

⁵ Li' xtyanu mā ji'i yu bi' ya' nu xña'a. Masi quiñu'u ycu'i yu li', quiñu'u cha' ji'i yu su ndi'i yu chalyuu, pana ca lo'o tye chalyuu, ca li' cua'ni lyaá ycu'i nu Xu'na na ji'i yu, qui'ya Ni cresiya ji'i yu.

⁶ Si'i cha' tso'o ndu'ni mā cha' ndu'ni tyucuaa ti' mā ji'i tya'a mā. ¿Ha ná jlo ti' mā ñi'ya ndu'ni scua tiye'? Masi xti ti scua tiye' tyu'u ji'i catyá xlyá, cua'ni bi' cha' tyacu'i quiña'a scua li'.

⁷ La cui' jua'a laca cu'ma, cha' ntsu'u qui'ya bi' chu' ma. Laca qui'ya bi' ji'i ma ñi'ya laca scua tiye' nu nga'aa tso'o tsiya' ti; tso'o si xcuaa ma ji'i, chaca quiya' quixa' cucui scua bi'. Lo'o jua'a cu'ma, nga'a cha' culotsu' ma qui'ya nu ntsu'u ji'i ma, cha' xcutsa'a Ni cha' nu ntsu'u tyiquee ma, cha' caca lubii cresiya ji'i ma. Na cua laca lubii bi' ji'i ma xqui'ya Jesús. Lo'o caca ta'a pascua ni, li' tyi'u ti' na cha' ngua'ni tye ycui' Cristo ji'i qui'ya nu ntsu'u ji'na. Xqui'ya lcaa na ngujuii Ni lo crusi, ngua Cristo msta lu'ú cuentya ji'i qui'ya nu ntsu'u ji'na.

⁸ Bi' cha' tso'o la si tyi'u ti' na ji'i Cristo lcaa tsa, cha' xa' ña'a cua'ni na li'; tso'o ti cua'ni na lo'o ñati, xcui' cha' liñi hcui' na lo'o ñati. Laca na ñi'ya laca xlyá cui nu ndya' chaca quiya' li'; nga'aa ntsu'u cha' cua'ni na ñi'ya nu ngua'ni na sa'ni lo'o ntsu'u cha' cuxi ji'na, lo'o ntsu'u cha' suba' ji'na, cha' ngua na ñi'ya ngua tsa ycu' xlyá nu ná tso'o tyempo bi'.

⁹ Lo quityi nu nda na' ndyaa slo ma tya clyo la, bi' nguscua na' cha' ná cua'ni tya'a ma lo'o ñati nu xcui' cha' suba' ndu'ni;

¹⁰ pana ná nguscua na' cha' nga'aa hcui' ma tsiya' ti lo'o ñati cuxi bi'. Ntsu'u tsa ñati chalyuu nu ná ndaquiya' ji'i ycui' Ndyosi, nu ndu'ni suba', nu ndacui ti', nu cuaana, nu ndu'ni tlyu ji'i lcu'i jo'ó ti; lo'o jua'a ná caca tyu'utsu' na ji'i ngu' bi', sca ti si tyu'u na chalyuu tyaa na tsiya' ti.

¹¹ Pana ná tso'o cha' tyu'u cha' ji'i ma lo'o ñati nu ndu'ni jua'a, masi ndu'ni ngu' bi' lo'o ma cha' tya'a ñati ji'i Jesucristo laca ngu' bi'; bi' laca cha' nu ngua ti' na' hcui' lo'o ma. Ná caca stu'ba cha'

ji'i mā lo'o ngu' si suba' ndu'ni ngu', si ndacui ti' ngu', si ndu'ni tlyu ngu' ji'i lcu'i jo'ó ti, si cuxi tsa nchcui' ngu' lo'o ñati, si cu'bi ngu', si cuaana ngu'; ná caca xñi mā cha' ji'i ngu' nu ndu'ni jua'a. Masi nacui ñati bi' cha' stu'ba ti ntsu'u cha' ji'i ngu' lo'o Jesús, ná caca tyu'u cha' ji'i mā lo'o ngu'. La cui' ti cha', ni ná tso'o chca'a mā cacu mā tyaja lo'o ñati nu ndu'ni jua'a.

12-13 Si'i cuentya jna' laca ñati nu ná ndaquiya' ji'i ycu'i Ndyosi tsiya' ti, caca cuayá' ji'i ngu' bi' slo ycu'i Ndyosi. Pana nu ngu' tya'a mā nu ntsu'u cha' ji'i lo'o Cristo, tso'o la si cua'ni cuayá' ycu'i cu'mā ji'i ngu', nti' na'. Bi' cha' lacua culo'o mā ji'i nu cuxi, cha' ná cua'ni tya'a ngu' bi' lo'o mā tsiya' ti.

6

Nu lo'o ntsu'u cha' cusuu ji'na lo'o tya'a ñati na

¹ Cu'mā tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, nu lo'o ndyaca sca cha' cusuu ji'i mā lo'o tya'a ñati mā, ¿ha tso'o la cha' ndya'a mā slo bese, nti' mā? ¿Ha tso'o nti' mā cha' ndya'a mā slo ñati nu ná ndaquiya' ji'i ycu'i Ndyosi tsiya' ti? ¿Ha ná tso'o la si tsa'a mā slo ngu' tya'a ngusñi mā cha' ji'i Jesús? Jua'a taca ca ti cha' ji'i mā lo'o tya'a mā li'.

² Cua jlo ti' mā cha' cua nscua cha' ycu'i na cua'ni cuayá' na ji'i lcaa ñati chalyuu lo'o cua tye ti cha', cha' cua ntsu'u cha' ji'na lo'o ycu'i Ndyosi. Si jua'a caca cña nu cua'ni mā ca tiya' la, ¿ha ná caca ji'i mā cua'ni cuayá' mā ji'i sca cha' xca ti nde chalyuu juani?

³ Lo'o jua'a nu ngu' xca ji'i ycu'i Ndyosi ca nde cua, nda mā cuentya cha' lo'o ngu' bi' nga'a cha'

cua'ni cuayá' na ji'i; bi' cha' ycui' ca na taca xquiñi na sca cha' nu ndyaca ji'na lo'o tya'a na nde chalyuu.

⁴ Lo'o ndyaca sca cha' cusuü ji'i mā lo'o tya'a mā, ná tso'o tsaá lo'o mā ji'i tya'a mā cha' caca cuayá' ji'i mā slo xa' ñati nu ná stu'ba cha' ji'i lo'o tya'a ngusñi mā cha' ji'i Jesús.

⁵ Nscua na' cha' re cha' caca tyuju'u ti' mā slo ycui' Ndyosi. ¿Ha ná ntsu'u ni tsaca ngu' tya'a mā nu nchca cuayá' ti' ñi'ya caca xquiñi cha' ji'i mā lo'o tya'a mā?

⁶ Pana xa' tsa ña'a ndu'ni mā ca jua. Masi ñati tya'a ngusñi mā cha' ji'i Jesús, ndya'a lo'o mā ji'i ca slo ngu' nu ná ndaquiya' ji'i ycui' Ndyosi tsiya' ti, cha' cua'ni cuayá' ngu' bi' ji'i ngu' tya'a mā.

⁷ Nu lo'o ntsu'u cha' cusuü ji'i mā lo'o tya'a mā, li' hora ti caca cuayá' ti' na cha' tya lyiji xñi tso'o mā cha' ji'i Jesús. ¿Ha ná tso'o la, masi ta mā chacuayá' cha' caca cha' cuxi bi' ji'i mā jua'a ti? ¿Ha ná tso'o la, masi cuaana ngu' cha' tso'o nu ntsu'u ji'i mā jua'a ti?

⁸ Pana si'i na tso'o la ndu'ni mā; cha' cuxi ndyu'ni mā lo'o ycui' ngu' tya'a ngusñi mā cha' ji'i Jesús, hasta ntyucuaana mā na nu ntsu'u ji'i tya'a mā.

⁹ Jlo ti' na cha' ná lo'o ñati cuxi taca tsaá ca su tlyu ca su laca ycui' Ndyosi loo. Tso'o si liñi tsa caca cuayá' ti' mā cha' ná tsaá ngu' cuxi ca su tso'o bi': ñati nu suba' tsa ndu'ni lo'o tya'a, lo'o jua'a ñati nu ndu'ni tlyu ji'i lcuí jo'ó ti, lo'o jua'a ñati nu ntsu'u cha' ji'i lo'o clyo'o xa' ñati, jua'a nu ngu' qui'yu nu ndu'ni suba' lo'o tya'a qui'yu ti ngu',

10 lo'o jua'a nu cuaana, lo'o jua'a nu nxlyaa na nu ntsu'u ji'i tya'a ngu', lo'o jua'a nu cu'bi, lo'o jua'a nu nchcui' cha' cuxi ji'i tya'a ngu', lo'o jua'a nu cuxi ti ndu'ni ngana ji'i tya'a ngu', ná tsa chca ñati cuxi bi' ca su tso'o su ntucua ycui' Ndyosi.

11 Lo'o jua'a ntsu'u xi cu'ma nu ngua'ni ma la cui' tya'a cha' cuxi bi' tya sa'ni la; pana cua xa' ña'a ndu'ni ma juani, cha' cua ngüityi Jesús lcaa qui'ya nu ntsu'u ji'i ma tya li', cua ndyatí ma cuentya ji'i ycui' Ndyosi li'. Cua ngüiñi cha' ji'i ma lo'o ycui' Ndyosi nu lo'o ngusñi ma cha' ji'i ycui' Jesucristo nu Xu'na na, lo'o li' cua nda Ni Xtyi'i ycui' Ni cha' tyanu ne' cresiya ji'i ma.

Ña'a tsaca tyucui ña'a na laca na ji'i ycui' Ndyosi

12 Ntsu'u quiya' nchcui' ñati: “Ntsu'u chacuayá' 'na cha' cua'ni na' cua ña'a ca cha', ñi'ya nu nti' na' cha' cua'ni na'”, nacui' ngu'. Chañi cha' ji'i ngu', pana ntsu'u cha' nu cua'ni na nu ná ntsu'u su xtyucua ji'na. Lo'o na, taca ñacui' na cha' ntsu'u chacuayá' ji'na cha' cua'ni na ñi'ya nu nti' ti na cua'ni na; pana ná tso'o si qui'i tsa na ji'i sca cha' nu ndu'ni na ña'a cuayá' nu nga'aa caca xtyanu na ji'i.

13 Ntsu'u chaca cha' nu nchcui' ñati: “Taca cacu na lca ti lo na nu nti' na cacu na”, nacui' ngu', “bi' cha' ntsu'u quiji' ne' na cha' cua'ni cha'a na bi' lo'o na cacu na”, nacui' ngu'. Chañi cha' bi', pana sca ti cuayá' cua'ni tye ycui' Ndyosi ji'i na ndacu na lo'o jua'a ji'i cuaña' ycui' na. La cui' jua'a cua ngüiña' ycui' Ndyosi ji'i tyucui' ña'a na lijya na chalyuu, pana si'i cha' culiji ti cuaña' na lo'o ndu'ni suba' na lo'o ñati, si'i xqui'ya cha' bi' ngüiña' Ni ji'na; cha'

caca na ñatī jil̄ī ycuil̄ Ni, cha' caca Ni nu Xu'na na, bi' cha' cua nda ycuil̄ Ndyosi jil̄ī na lijya na chalyuu.

¹⁴ Tlyu tsa cha' ngua'ni ycuil̄ Ndyosi lo'o Jesús nu Xu'na na lo'o ngua'ni Ni cha' cua ndyu'ú yu chaca quiya', ngulo Ni jil̄ī yu ca su ntsiya yu ngujuii. La cui' jua'ā tlyu tsa cha' caca lo'o cua'ni Ni cha' tyu'ú na chaca quiya', qui'ya Ni jil̄ī na tyaa lo'o Ni jil̄ī na ca lo'o tye chalyuu.

¹⁵ Cristo ca jil̄ī tyucuī ña'ā tsaca mā lacua, stu'ba ti ntsu'u cha' jil̄ī mā lo'o nu xa' la ñatī tya'a ngusñi na cha' jil̄ī Cristo. Lo'o laca na ñatī jil̄ī Cristo ni, ¿ha caca sa'a na jil̄ī sca nu cuna'ā calle ti? Ná tso'o cua'ni na jua'ā tsiya' ti.

¹⁶ ¿Ha ná jlo ti' mā cha' stu'ba ti tyiquee na, sca ti tañi na lo'o ñatī bi', si tyu'u cha' jil̄ī na lo'o, masi sa'a ti na jil̄ī? La cui' jua'ā cha' nscua lo quityi cha' jo'ó nu ndi'yā nchcui': "Laca nu tyucuaa ngu' bi' ñi'yā si laca ngu' sca ti ñatī". Jua'ā nchcui' quityi bi'.

¹⁷ La cui' jua'ā caca jil̄ī na lo'o tyu'u cha' jil̄ī na lo'o Jesús nu Xu'na na; nchca stu'ba cha' jil̄ī na lo'o Jesús li', cha' ntsu'u Xtyi'ī ycuil̄ Ni ne' cresiya jil̄ī na.

¹⁸ Bi' cha' ná cua'ni suba' mā lo'o xa' ñatī. Cua ña'ā ca qui'ya nu ntsu'u jil̄ī na, ná cua'ni ñu'ū bi' jil̄ī ycuil̄ na; pana lo'o cala' na jil̄ī xa' ñatī nu sil̄ī ñatī jil̄ī na, ycuil̄ ca na cua'ni ñu'ū na jil̄ī na li'.

¹⁹⁻²⁰ ¿Ha ná nda mā cuentya cha' tyaca'a tsa mā jil̄ī ycuil̄ Ndyosi, xqui'ya cha' nda Ni Xtyi'ī ycuil̄ Ni nu ndyanu ne' cresiya jil̄ī mā? Nga'aa sil̄ī cuentya jil̄ī ycuil̄ ti mā ndya'ā mā, cuentya jil̄ī ycuil̄ Ndyosi laca mā. Quiña'ā tsa cha' tso'o ngua'ni Ni cuentya jil̄ī na cha' ngulaá mā jil̄ī nu cuxi, cha' laca mā ñatī jil̄ī ycuil̄ Ni; bi' cha' cua'ni tlyu mā jil̄ī ycuil̄ Ndyosi lcaa su ndya'ā mā, tyi'u ti' mā jil̄ī Ni, lo'o jua'ā

tyucui tyiquee mā cua'ni mā lcaa cña nu culo ycuí
Ni ji'í mā.

7

¿Ha tso'o la si caja clyo'o na?

¹ Juani scua na' xi cha', cha' xacui na' cha' ji'í mā cuentya ji'í quityi nu nguscua mā, nu ndyalaa slo na' tsubi' ti. Nu na ngu' qui'yu, tso'o la si ná caja clyo'o na; tyanu na jua'ā ti, nti' na'.

² Pana nde chalyuu su ndi'í na, ntsu'u tsa cha' suba' nu ndu'ni ngu' lo'o ngu' cuna'ā; bi' cha' ni na' ji'í mā cha' tso'o la si lcaa ñati caja clyo'o ngu', caja sca nu cuna'ā ji'í sca nu qui'yu, lo'o jua'ā nu cuna'ā caja qui'yu ji'í.

³ Nga'ā cha' tyi'í tso'o nu qui'yu lo'o clyo'o yu, ñi'yā nu nga'ā cha' caca; lo'o jua'ā nu cuna'ā ni, nga'ā cha' tyi'í tso'o lo'o clyo'o ñi'yā nu nga'ā cha' caca.

⁴ Bi' cha' nga'aa culo sca nu cuna'ā cña ji'í ycuí ca si cua ngujui clyo'o, cha' nu qui'yu laca loo ji'í; lo'o jua'ā nu qui'yu, nga'aa si'í ycuí ca yu nu culo cña ji'í yu lo'o cua ngujui clyo'o yu, cha' nu cuna'ā laca loo ji'í yu li'.

⁵ Ná tso'o si tyeje tacui tyuu ts̄a nu ná ndi'í mā lo'o clyo'o mā; sca ti si tyu'utsu' mā xi ji'í tya'a mā cha' caja xi tyempo chcuí' mā lo'o ycuí Ndyosi Sti mā. Lo'o nteje tacui cha' bi', xa' tyi'í mā lo'o clyo'o mā li', ñi'yā nu ndi'í ti mā. Si ná cua'ni mā jua'ā, ná tyiquee' quiñu'u cha' ji'í mā lo'o clyo'o mā cha' ná nchca talo mā tyuu ts̄a. Lo'o li' cua'ni nu xña'ā ngana ji'í mā.

⁶ Ná ñacui mā cha' nclyo na' cña ji'í mā cha' caja clyo'o mā; nde laca sca cha' nu nda ti na' lo'o mā,

7 cha' cuentya jna' tso'o la si tyanu ngu' ycui' ti ngu' ñi'ya nu ndi'i na', jua'a nti' na'. Pana xi xa' ca ña'a ndu'ni ycui' Ndyosi lo'o scaa ñati, cha' cua nda ycui' Ndyosi chacuayá' ñi'ya tyi'i scaa na; tsaca lo ña'a ndi'i tsaca ñati, chaca lo ña'a ndi'i chaca ñati, tsa ña'a chacuayá' nu nda Ni ji'na.

8 Nde laca cha' nu ta na' lo'o cu'ma nu bilya caja clyo'o ma, cuati jua'a lo'o ngu' tya'a na nu ndyanu ti'i ti: tso'o la caca ji'i ma si tyi'i ma ñi'ya nu ndi'i ti na', nti' na'.

9 Sca ti si ná talo ma tyi'i ma jua'a ti, tso'o la si caja clyo'o ma li, cha' ná tso'o si quiñu'u ti' na cha' xcui' ndiña tyiquee na ji'i ñati nu caca clyo'o na.

10 Nu cu'ma nu ndi'i lo'o clyo'o ma ni, ndi'ya cña ntsu'u cha' cua'ni ma; ni si'i cuentya jna' ngulo na' cña re ji'i ma, ndi'ya cña nclyo ycui' Ndyosi nu Xu'na na ji'i ma: Ná xtyanu ti'i cu'ma ngu' cuna'a ji'i clyo'o ma.

11 Si cua ngxtyanu ma ji'i nu qui'yu, nga'a cha' tyanu ma ycui' ti ma, sca ti si tyaja'a ma tyaa ma lo'o clyo'o ma chaca quiya'. Lo'o jua'a cu'ma ngu' qui'yu, ná ntsu'u chacuayá' ji'i ma cha' culo'o ma ji'i clyo'o ma.

12 Nu juani ta na' sca cha' lo'o cu'ma ngu' qui'yu tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, nu ntsu'u clyo'o ma nu tya lyiji xñi cha' ji'i Jesús; si tyaja'a bi' tyi'i bi' ñi'ya nu ndi'i ti lo'o ma, tso'o li'. Ná ntsu'u chacuayá' ji'i ma cha' culo'o ma ji'i nu cuna'a bi' cha' tyaa ngu'. Na' laca nu ngulo na' cña bi' ji'i ma; masi ná ndu' ycui' Ndyosi lo'o na', pana sca ti cuayá' ndyu'u cha' bi'.

13 La cui' ti cha' ta na' lo'o cu'ma ngu' cuna'a tya'a na nu ntsu'u clyo'o ma nu bilya xñi cha' ji'i

Jesús, tya'a cha' nu ngusñi ma: ná tso'o culo'o ma ji'i nu qui'yu clyo'o ma si tya ndi'i tso'o ti ngu' lo'o ma.

¹⁴ Ntucuá ycu'i Ndyosi ji'i cha' nu nchcui' ngu' cuna'a bi' lo'o ycu'i Ni cuentya ji'i clyo'o ngu', tso'o cha' bi' cuentya ji'i ycu'i Ndyosi cha' clyo'o laca ngu'. Lo'o jua'a nu ngu' cuna'a nu tya lyiji xñi cha' ji'i Jesús, tya'a cha' nu cua ngusñi clyo'o, ntucuá ycu'i Ndyosi ji'i cha' nu nchcui' nu qui'yu bi' lo'o ycu'i Ni cuentya ji'i clyo'o ngu'; tso'o cha' bi' cuentya ji'i Ni cha' clyo'o laca ngu'. Nga'a cha' caca jua'a xqui'ya nu sube sñi' ma. Nga'aa laca ngu' sube bi' ñi'ya nu laca sñi' xa' ñati nu ná ndaquiya' ji'i ycu'i Ndyosi tsiya' ti, cha' cua ngusñi Ni cuentya ji'i nu sube bi' xqui'ya cu'ma.

¹⁵ Sca ti cha' ji'i ñati nu ná ntaja'a xñi cha' ji'i Jesús bi', si cua nti' ngu' xtyanu ngu' ji'i clyo'o ngu', si lya' ti' ngu' ji'i clyo'o ngu' cha' ngusñi clyo'o ngu' cha' ji'i Jesús, li' ta ma chacuayá' cha' tyaa ngu' nu ná ngusñi cha' ji'i Jesús bi'. Nu ngu' tya'a na nu ngusñi cha' ji'i Jesús, masi qui'yu, masi cuna'a, cua ntsu'u chacuayá' ji'i ma cha' xtyanu ma ji'i clyo'o ma, sca ti si jua'a ti taca tyi'i ma ti ti chalyuu. Cua nti' ycu'i Ndyosi cha' tyi'i tso'o na chalyuu.

¹⁶ Cu'ma ngu' cuna'a, ná tyiquee' xñi clyo'o ma cha' ji'i Jesús xqui'ya cu'ma cha' jlya ti' ma ji'i Jesús; clyaá yu bi' ji'i nu xña'a li'. La cui' jua'a cu'ma ngu' qui'yu, ná tyiquee' xñi clyo'o ma cha' ji'i Jesús xqui'ya cha' jlya ti' ma ji'i Jesús; clyaá cho' ji'i nu cuxi li'.

Ná ndulo tsa cha' ji'i ycu'i Ndyosi na ca laca scaa na

17 Nu lo'o tya lyiji cusubi ycuí' Ndyosi ji'na, tya li' cua laca nda Ni ji'na ñi'yā nu tyi'í scaa na chalyuu. Ycuí' Ndyosi laca nu nda chalyuu ji'na tya clyo, lo'o jua'ā ycuí' Ni laca nu ngusubi ji'na cha' xñi na cha' ji'í Ni juani. Tya la cui' chalyuu bi' laca nu ntsu'u ji'na juani, la cui' ña'ā chalyuu nu ngujui ji'na tya clyo; pana juani tyucui tyiquee na ndi'í na chalyuu. La cui' ti cha' nchcui' na' lo'o ngu' lcuá ti quichí su ndi'í ngu' nu ngusñi cha' ji'í Cristo.

18 Ñi'yā nti' ngu' judío ni, lo'o ngusñi ngu' cha' ji'í Jesús xqui'ya cha' ngusubi Ni ji'í ngu', ná tso'o si caca tyuju'u ti' ngu' cha' ngusi'yu ñatī quijī ngu' cha' laca ngu' judío; ntsu'u cha' tyanu ngu' ñi'yā nu ña'ā ti ngu' lo'o ngua cuañi' ngu'. Ngu' xa' nasiyu ni, ná ntsu'u cha' ji'í ngu' cha' xi'yu quijī ngu' jua'ā, nu lo'o xñi ngu' bi' cha' ji'í Jesús; ná ntsu'u cha' cua'ni ngu' ñi'yā nu ndu'ni ngu' judío, tyanu ngu' ñi'yā nu ndi'í ti ngu' li'.

19 Ná ndu'ni cha' cuentya ji'í ycuí' Ndyosi, masi ngulacuā na jua'ā, masi ná ngulacuā na jua'ā; nu ndu'ni cha' cuentya ji'í ycuí' Ndyosi laca cha' cua'ni na cña nu nclyo Ni ji'na.

20 Bi' cha' juani ña'ā ti tya nga'ā cha' tyi'í na chalyuu, ñi'yā ndi'í ti na tya lo'o ngusubi Ni ji'na cha' caca na ñatī ji'í.

21 Ná ndu'ni cha' masi msu nu ngüi'ya ñatī laca mā nu lo'o ngusubi Ni ji'í mā, pana tso'o laca si caja nu ta caya' cha' tyu'u mā laja ti.

22 Ñatī nu jua'ā tya ntsu'u xu'na ngu' nu lo'o cua ngusubi ycuí' Ndyosi ji'í ngu', juani ndi'í tso'o ti ngu' bi', xqui'ya cha' cua ngusñi ngu' bi' cha' ji'í Jesús; masi ña'ā ti tya laca ngu' ñatī ji'í xu'na

ngu', taca taquiya' ngu' bi' ji' cha' nu nchcui' ycui' Ndyosi juani. Lo'o jua'a nu ngu' msu nu ndi' tso'o ti ni, lo'o cusubi Cristo ji' ngu' bi', la cui' jua'a caca ngu' bi' msu ji' ycui' Ndyosi.

²³ Quiña'a tsa cha' tso'o ngua'ni ycui' Ndyosi cuentya ji'na, cha' ngulaá ma ji' nu xña'a; bi' cha' ná ta ma chacuayá' ji' ñati chalyuu ti nu nti' cua'a ji' ma cha' ná tyi' tso'o ti ma.

²⁴ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji' Cristo, ndi'ya clyacua ti' scaa ma: nga'a cha' tyi' ma chalyuu ñi'ya nu ndi' ti ma nu lo'o ngusubi Jesús ji' ma tya clyo, ña'a ti tya xñi tso'o ti ma cha' ji' ycui' Ndyosi.

²⁵ Bilya ta ycui' nu Xu'na na cha' lo'o na' ñi'ya cua'ni ñati nu ntucua ycui' ti, si caja clyo'o ngu', si ná caja clyo'o ngu'; bi' cha' cuentya jna' ti, ta na' xi cha' lo'o ma. Taca xñi ma cha' jna', xqui'ya cha' lo'o na' ngua'ni tya'na ti' Ni 'na; bi' cha' ndyu'ni na' cña ji' Ni.

²⁶ Lye tsa laca chalyuu juani, ndyacua tsa cha' ti' ji'na; bi' cha' tso'o la si tyanu na ñi'ya nu ndi' ti na, nti' na'.

²⁷ Si ntsu'u clyo'o ma, tyi' tso'o ma lo'o lacua, ná culo'o ma ji'; si ndi' ma ycui' ti ma, ná culana ma ji' ñi'ya nu caca clyo'o ma, nti' na'.

²⁸ Pana la cui' ti cha', si' qui'ya laca masi caja clyo'o ma; lo'o jua'a sca nu cuna'a nu bilya caja clyo'o, si' qui'ya laca masi caja clyo'o bi'. Tsa bi' ti cha' ndube ti' na' ji' ma, lcaa ña'a cha' ti' nu caca ji' ma nde loo la su ndi' ma chalyuu. Ná nti' na' cha' quiña'a tsa cha' ti' tyacua ji' ma xqui'ya cha' ntsu'u clyo'o ma, xqui'ya cha' ndi' sñi' ma li'.

²⁹ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji' Jesús, ndi'ya laca cha' nu ta na' lo'o ma: Tya xti tya tyempo tya

lijya ji'na chalyuu. Bi' cha' cua'ni yala ma su ndi'i ma chalyuu; masi ntsu'u clyo'o ma, si'i xcui' cha' ji'i clyo'o ma tyu'u tyiquee ma;

³⁰ masi nxi'ya ma, na nacui ma cha' xni'i ti' ma; masi nxyi' ma, na nacui ma cha' chaa tsa ti' ma; masi cui'ya ma sca yu'ba, na culacua ti' ma cha' tsa cu' ti na ji'i ma laca bi';

³¹ masi ntsu'u tsa cha' tso'o ji'i ma nde chalyuu, na culiji tsa ma tyempo ji'i ma xqui'ya cha' tso'o bi'. Cua lijya ti tye tyucui na' chalyuu, lo'o jua'a lcaa na nu ntsu'u chalyuu nga'a cha' tye cha' bi'.

³² Cua nti' na' cha' na caca xa' la cha' ji'i ma, cha' jua'a xqui'ya cha' bi' na caca cua'ni tso'o ma cna. Cu'ma ngu' qui'yu nu bilya caja clyo'o ma, taca cua'ni ma tsa lo ti cna ji'i ycu' Ndyosi li'; cua'ni ma ni'ya nu nti' ycu' nu Xu'na na cha' cua'ni na li'.

³³ Pana nu cu'ma nu ntsu'u clyo'o ma, cua ntsu'u tsa cna ji'i ma cha' caja ni'ya nu tyiji yu'u ji'i ma chalyuu, cha' cua'ni ma ni'ya nu tso'o la nti' clyo'o ma. Tucua lo cha' ntsu'u tyiquee ma li'.

³⁴ Lo'o jua'a cu'ma ngu' cuna'a nu ntucua ycu' ti, lo'o jua'a nu cuañi' nu bilya caja clyo'o, taca cua'ni ma tsa lo ti cna ji'i ycu' nu Xu'na na; jua'a caca ma natj ji'i ycu' Ndyosi tyucui na'a tsaca ma, tyucui tyiquee ma. Pana nu cu'ma nu cua ntsu'u clyo'o ma, cua ntsu'u tsa cha' ndube ti' ma cha' caja ni'ya nu tyiji yu'u ji'i ma chalyuu, cha' cua'ni ma ni'ya nu tso'o la nti' clyo'o ma.

³⁵ Nti' tsa na' cha' xtyucua na' ji'i cu'ma, bi' cha' nda na' cha' bi' lo'o ma. Si'i na ndaca'a na' ji'i ma cha' na caja clyo'o ma, cha' ntsu'u cha' cua'ni ma ni'ya nu tso'o la cuentya ji'i sa scaa ma. Na cua nti' na' cha' tyucui tyiquee ma cua'ni ma cna ji'i ycu'

Ndyosi, lo'o li' ná caja nu cua'ni ñu'u tyucuii nu cua ngulu'u Jesús ji'í ma.

³⁶ Tso'o si ta sti nu cuna'a cuañi' chacuayá' caja clyo'o sñi', si'i qui'ya laca bi'. Cua ndyalaa ti' cho', cua la cui' tyempo caja clyo'o. Nga'a cha' cua'ni sti nu cuna'a ñi'ya nu tso'o la nti' yu cuentya ji'í sñi'; ná ntsu'u qui'ya ji'í, masi caja clyo'o sñi'.

³⁷ Pana la cui' ti tso'o cua'ni xa' la ngu' tya'a ma, nu tso'o la nti' masi ná caja clyo'o sñi' tsiya' ti. Ná tso'o si tatsaa ngu' ji'í sca ñati cha' ta ji'í sñi' cha' caja clyo'o lo'o sñi' ngu'. Ntsu'u chacuayá' ji'í sca ñati cha' cua'ni ñi'ya nu tso'o la nti' yu cuentya ji'í sñi' yu.

³⁸ Jua'a laca cha' cuentya ji'í nu cuna'a cuañi' tya'a ma; tso'o si ta ma ji'í sñi' ma cha' caja clyo'o lo'o xa' ñati, lo'o jua'a sca ti cuayá' tso'o ndu'ni ñati nu ná nda ji'í, nti' na'.

³⁹ Cu'ma ngu' cuna'a nu cua ngujui clyo'o ma, ná ntsu'u chacuayá' caja clyo'o lo'o chaca ñati laja lo'o tya lu'ú clyo'o ma. Sca ti si cua ngujui nu qui'yu ji'í ma, ca li' ntsu'u chacuayá' caja clyo'o ma chaca quiya'. Taca caja clyo'o ma li' chaca quiya' lo'o cua ña'a ca nu qui'yu nu nti' ma, sca ti si lo'o yu bi' laca ñati tya'a ngusñi na cha' ji'í Jesús.

⁴⁰ Pana nti' na' cha' tso'o la tyu'u tyiquee ma si ná caja clyo'o ma, si tyanu ma ycu' ti ma. Jua'a nclyacua ti' na', cha' Xtyi'i ycu' Ndyosi nacui 'na cha' chcu' na' jua'a, nti' na'.

8

¿Ha cacu na sca na nu cua nscua slo jo'ó?

¹ Nde scua na' chaca cha' nu tsaá slo mā, cha' ca cuayá' ti' mā ni cha' ndyu'ni mā lo'o ndacu mā msta nu cua ngusta ngu' slo jo'ó tya clyo. Ntsu'u cu'mā nu ñacuj mā: “Cua jlo ti' ya, cua nda ya cuentya cha' ná ntsu'u cha' tacati ji'i jo'ó jua; taca cacu ya msta bi'”, ñacuj mā. Chañi tsa cha' bi'. Pana tyixi cua'ni na lo'o tya'a ñati na nu lo'o chcui' na jua'a. Sca ti si ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'i tya'a ñati na, si cube ti' na ji'i ngu' bi', ca li' taca xtyucua na ji'i ngu'.

² Nu lo'o ndu'ni na lo'o ngu' cha' cua jlo ti' na sca cha', cha' cua laca ngua tsa'a na sca cha', cha' tyixi nda na lo'o ngu' li'. Laca bi' ñi'ya si ná jlo ti' na tsiya' ti, si bilya ca tsa'a na tso'o ti sca cha' nu nga'a tsa cha' ca tsa'a na.

³ Pana si tso'o ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'i ycuil Ndyosi, tyuloo Ni ji'na li', tyu'u cha' ji'i Ni lo'o na li'.

⁴ Tso'o lacua. Ta na cha' lo'o tya'a na si tso'o cuentya ji'i ycuil Ndyosi cha' cacu na msta nu cua ngusta ngu' slo jo'ó tya clyo. Cua jlo ti' na ñi'ya nu laca sca lcu'i jo'ó, lcu'i ti laca bi'. Ná tyaca' ña'a na sca na nu lu'ú, ñi'ya nu ña'a lcu'i jo'ó bi'. Sca ti ycuil Ndyosi Sti na ntsu'u chalyuu.

⁵ Chañi cha' quiña'a tsa jo'ó ntsu'u chalyuu, lo'o jua'a nde cua ntsu'u xa' la jo'ó, ntucua bi' cuentya ji'i ñati chalyuu. Ndu'ni ngu' ji'i jo'ó bi', cha' laca bi' jo'ó cuentya ji'i ngu'; ndu'ni ngu' cha' laca bi' xu'na ngu'.

⁶ Pana nu ñati tya'a ntsu'u cha' ji'na lo'o Jesús, sca ti ycuil Ndyosi Sti na jlya ti' na ji'i tsiya' ti; la cui' ti jua'a sca ti ycuil Jesucristo nu Xu'na na ngusñi na cha' ji'i. Ngüiñá Ni tyucui ña'a chalyuu, xqui'ya

Jesús ndya' lcaa lo na; cuentya ji'i ycuí' Jesús laca lcaa lo na nu ntsu'u chalyuu, lo'o jua'a xqui'ya ycuí' Jesús ndi'i na chalyuu.

⁷ Pana ná lcaa ñati nchca cuayá' ti' cha' bi'. Ntsu'u ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús nu ná nchca cacu sca na nu cua nscua slo jo'ó tya clyo. Nu ngua tya sa'ni la, cua ngui'i tsa ngu' bi' ji'i jo'ó bi'; lo'o juani ña'a ti tya ntsu'u ti' ngu' bi' cha' na cacu jo'ó laca na nu cacu ngu' bi'. Bi' cha' ná ndalo ngu' bi' tsiya' ti cha' cacu ngu' cuaña' nu ngua msta bi'; cha' cuxi laca cha' bi' cuentya ji'i ngu' bi'.

⁸ Masi jlo ti' na cha' sca na cacu na ni, si'i bi' laca nu ndu'ni cha' tso'o la na cuentya ji'i ycuí' Ndyosi. Si'i na caca tso'o la na, masi cacu na ji'i; lo'o jua'a ná sca cha' caca ji'na, masi ná cacu na ji'i.

⁹ Bi' cha' cui'ya ma cuentya ñi'ya cua'ni ma slo ngu' nu tya nclyacua tsa ti' bi'. Ntsu'u chacuayá' ji'na cha' cacu na cua ña'a ca na tu'ni; pana ná tyiquee' tyu'utsu' ngu' bi' ji'i tyucuii liñi si ná tso'o ti cua'ni ma slo ngu', si cacu ma msta nu nscua slo jo'ó tya clyo.

¹⁰ Ndi'ya cha' caca lo'o ñati nu tya quiña'a tsa nclyacua ti' ji'i na nu nscua slo jo'ó bi' li'. Nti' ngu' cha' cua jlo tso'o ti' ma lcaa cha' ji'i Jesús. Nu lo'o ña'a ngu' ji'i ma cha' nga'a ma slo jo'ó, ndacu ma na laca nu nscua slo jo'ó, lo'o ngu' cua'ni ngu' ñi'ya nu ndyu'ni ma nti' ngu' li', masi cha' cuxi laca bi' cuentya ji'i ngu'.

¹¹ Lo'o jua'a caca cuxi ji'i ngu' li', chcuna' tyucuii ji'i ngu' xqui'ya cu'ma nu cua jlo ti' ma cha' liñi ji'i ycuí' Ndyosi. Tso'o la tyi'u ti' ma cha' lo'o xqui'ya ngu' bi' ngujuii Cristo.

¹² Cha' cuxi ndyu'ni ma lo'o ycuí' Cristo li',

xqui'ya cha' ngua'ni mā cha' cuxi bi' lo'o ngu' tya'a ngusñi mā cha' ji'ḷi Ni; na ndyu'ni ñu'u mā ji'ḷi ycuì' ngu' li', xqui'ya cha' tya nclyacua tsa ti' ngu' bi'. Ná talo ngu' bi' si ña'a ngu' cha' ndu'ni mā jua'a.

¹³ Lo'o jua'a na', tso'o la masi ná cacu na' cuaña' nu cua nscua slo jo'ó, cha' jua'a ná cua'ni ngu' tya'a na' cha' cuxi xqui'ya na' li'. Ná nti' na' cha' tyu'utsu' ngu' tya'a na' ji'ḷi tyucuij liñi.

9

Ntsu'u chacuayá' ji'ḷi Pablo, cha' ycuì' Ndyosi laca nu cua nda cña ji'ḷi yu

¹ Cua ntsu'u chacuayá' 'na cha' cua'ni na' cua ña'a ca lo cha'. Cua ngua'a loo ycuì' Ndyosi 'na cha' cua'ni na' cña ji'ḷi Ni, nu lo'o na'a na' ji'ḷi ycuì' Jesús nu Xu'na na. Ngusñi mā cha' ji'ḷi Jesús juani xqui'ya cha' ndu'ni na' cña ji'ḷi Ni,

² masi nti' xa' ñati cha' si'i cña ji'ḷi Ni laca na'; pana cu'mā ngu' Corinto cua nslo mā 'na, cha' cua nda na' cha' ji'ḷi Jesús lo'o mā tya clyo. Chañi cha' bi'. Taca jlo ti' ngu' cha' jua'a laca cña nu ndyu'ni na', lo'o ña'a ngu' ñi'ya ndyaca cha' bi' lo'o mā.

³ Ndi'ya nxacui na' cha' ji'ḷi ngu' nu lo'o nchcui' chü' ti ngu' 'na:

⁴ Ntsu'u chacuayá' 'na cha' xñi na' xi na cacu na' lo'o na co'o na' caya' lo cña nu ndyu'ni na', ni na' ji'ḷi ngu' bi'.

⁵ Lo'o jua'a taca caja clyo'o na' lo'o sca nu cuna'a nu tya'a ngusñi na' cha' ji'ḷi Jesús, cha' tya'a lo'o na' ji'ḷi tyucuij laca su ndya'a na' tyijyu', ni na' ji'ḷi ngu' bi'. Jua'a ndu'ni tya'a ndya'a na' cña, masi tya'a

ycui' nu Xu'na na, masi Pedro, ntsu'u clyo'o ngu' bi'.

⁶ Si'i sca ti na' lo'o Bernabé nu nga'a cha' cua'ni lye ya cña cha' caja na cacu ya, laja lo'o nclyu'u ya cha' ji'i ycui' Ndyosi ji'i ngu'.

⁷ ¿Ha ná jlo ti' mā ñi'ya ndu'ni ñati chalyuu cha' tyiji yu'u ji'i ngu' chalyuu? Ñi'ya nti' ngu' sendaru ni, ná ndya'a bi' cusu laja ti, ntsu'u nu nda caya' ji'i ngu'. Lo'o jua'a ñati nu ntsu'u cña ne' quixi' ni, ndyiji na cacu ngu' lo na nu ntyaa ngu'; nu ngu' nu ndya'a lo'o scu' ñati ni, ndyi'yu ngu' styi' nu ndyu'u ji'i scu' ngu'. Bi' cha' ntsu'u chacuayá' ji'i ya cha' caja na nu tyiji yu'u ji'i ya chalyuu. Jua'a ni na' ji'i ngu' bi'.

⁸ Nhcui' na' re ñi'ya nu laca cha' ji'i ñati chalyuu, ñi'ya nu ndyiji na ndacu ngu'; pana la cui' jua'a nhcui' cha' nu nscua lo quityi ji'i ycui' Ndyosi, cha' jo'ó nu nguscua Moisés tya sa'ni.

⁹ Ndi'ya nhcui' lo quityi bi': “Ná xca' mā tu'ba toro lo'o nxatá ni' nguata trigo cha' tyu'u si'yu bi'”. Jua'a cha' nhcui' lo quityi bi'. Ni si'i cha' ji'i toro ti nhcui' ycui' Ndyosi, cha' tya'na ti' Ni ji'i ni' cha' caja xi tyempo cacu ni';

¹⁰ lo'o cha' ji'i ya nhcui' Ni, ji'i cuare nu ndya'a ya tyijyu' cha' chcu' ya cha' ji'i ycui' Ndyosi lo'o ñati. Ñi'ya nu laca ji'i ngu' nu nclya'a yuu lo'o toro, ñi'ya nu laca ji'i ngu' nu ndu'ni clacua, jua'a laca ji'i ya; lo'o cuare ntsu'u chacuayá' ji'i ya cha' jña ya xi cha' tso'o nu ntsu'u ji'i ngu' nu lo'o cua ndye cña ji'i ya.

¹¹ Nu cña nu ndyu'ni ya cuentya ji'i mā ni, si'i sca cña nu taca ña'a mā ji'i laca bi', ne' cresiya ji'i mā

ndyaca cña bi'; pana taca tyi'u ti' mā ji'̄ ya, na laca nu lyiji ji'̄ ya cha' tyiji yu'u ji'̄ ya nde chalyuu.

¹² Xa' la tya'a ndyu'ni ya cña ndyiji na laca nu lyiji ji'̄ ngu' nu lo'o nda mā xi xcaya' ngu' bi'. ¿Ha ná tso'o si la cui' ti cha' caja ji'̄ ya, ñi'yā nu ndyiji ji'̄ ngu' bi'?

Tsa bi' ti cha', ná ndijña ya cha' tso'o bi' ji'̄ mā tsiya' ti. Ndalo tsa ya ji'̄ cua ña'ā ca cha' ti'í nu ndyacua ji'̄ ya, cha' ná nti' ya tsiya' ti tacu' ya ji'̄ cha' tso'o ji'̄ Cristo nu nhcui' ya lo'o mā, cha' ná cuna ñatī ji'̄ cha' bi'.

¹³ Ná tyiquee' cua jlo ti' mā ñi'yā nu ndyaca ji'̄ nu laca cña ne' laa tlyu ji'̄ ngu' judío. ¿Ha si'í la cui' ti ne' laa bi' ndyiji na ndacu ngu' bi'? Ndyiji na cacu sti jo'ó ne' laa bi' nu tsa cu' ti nxñi mstā nu ndya'ā lo'o ngu' ne' laa, cha' taquī lyiji ngu' ji'̄ lo mesa ji'̄ ycuí' Ndyosi; sa yu'be ti mstā bi' caja ji'̄ sti jo'ó bi' cha' cacu ngu'.

¹⁴ Lo'o cuare, lo'o nclīji chalyuu ji'̄ ya su ndya'ā ya tyijyu' cha' nhcui' ya cha' tso'o nu ji'̄ ycuí' Ndyosi lo'o ñatī, tso'o si ta ngu' xi na tyiji yu'u ji'̄ ya chalyuu.

¹⁵ Pana ná ngüijña na' na cacu na' ji'̄ ngu' tsiya' ti lcaa se'í su ndya'ā na'. La cui' jua'ā ná nscua na' quityi re cha' jña na' na cacu na' ji'̄ cu'mā, cha' ná xñi na' na nu ta ngu' 'na masi cajaa ycuí' na'; tso'o la nti' na' cha' ndu'ni na' cña re jua'ā ti, ná lo'o caya'.

¹⁶ Ná tso'o si tyucuaa ti' na' ji'̄ mā xqui'ya cha' ndya'ā na' nhcui' na' cha' tso'o nu ji'̄ Jesús lo'o ñatī, na cua ngua'ā loo Ni 'na cha' cua'ni na' cña bi'. Tlyu tsa cha' ti'í caca 'na si ná chcuí' na' cha' ji'̄ Jesús lo'o ñatī.

17 Nu lo'o cua'ni na' sca cña cuentya 'na ti, ndu ti' na' cha' caja xcaya' na' li'. Pana xa' ña'a cña laca cña nu nda Ni 'na; na cua ndyanu cña bi' 'na cha' bi' ti cña cua'ni na', cha' cua ndatsaa Ni 'na cha' cua'ni na' ji'i. Bi' cha' ndyu'ni na' cña bi'.

18 ¿Ha ná caja xcaya' na' li'? Chañi cha' caja bi' 'na, pana xa' lo na laca bi' li'; laca cha' tso'o tsa ntsu'u tyiquee na' nu lo'o nchcui' na' cha' tso'o ji'i Jesús lo'o ñati. Bi' cha' tso'o tsa nti' na', masi ná nda ngu' xcaya' na'. Ná nti' na' jña na' xcaya' na' ji'i mā, masi ntsu'u chacuayá' cha' jña na' cha' bi' ji'i mā, laja lo'o ndyu'ni na' cña ji'i ycui' Ni.

19 Ntsu'u chacuayá' cua'ni na' ni cña laca nu nti' na' cua'ni na'. Ná tucui ndatsaa 'na cha' cua'ni na' cña ji'i ngu' nquicha'; pana nti' na' cha' quiña'a la ñati xñi ngu' cha' ji'i Cristo, bi' cha' nda na' chacuayá' ji'i cua' ña'a ca ngu' cha' tatsaa ngu' 'na.

20 Nu lo'o nga'a na' slo ngu' judío, li' ndyu'ni na' ñi'ya nu ndu'ni lcaa ngu' judío, cha' xñi la ngu' judío cha' ji'i Cristo. Nchcui' na' cha' ji'i Jesús lo'o ngu' bi', bi' cha' ñi'ya nu ndu'ni ngu' judío lo'o tya'a ngu', jua'a ndu'ni na' slo ngu', masi nga'aa ntsu'u cha' taquiya' na' ji'i cha' cusu' ji'i ngu' bi', nu cña nu nguscua jyo'o Moisés lo quityi cha' cua'ni ngu' bi' tya sa'ni la. Pana laca cha' cua nti' na' cha' quiña'a la ñati bi' xñi ngu' cha' ji'i Cristo.

21 Ngu' xa' tsu' ni, ná nga'a cha' taquiya' ngu' ji'i cha' nu laca ji'i ngu' judío. Bi' cha' ñi'ya si laca na' ñati tya'a ngu', jua'a ndi'i na' lo'o ngu' xa' tsu' li', cha' tso'o la xñi ngu' bi' cha' ji'i Cristo. Laja li' ndaquiya' na' lcaa cha' nu nda ycui' Ndyosi Sti na lo'o na, cha' jua'a nga'a cha' caca si taquiya' na' ji'i Cristo.

22 Lo'o li', lo'o ndi'i na' lo'o ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús nu tya lyiji jlya tso'o ti' ngu' cha' ji'i Jesús, ñi'ya si stu'ba ti cha' laca 'na lo'o ngu', jua'a ndi'i na' lo'o ngu' li', cha' cuna la ngu' bi' cha' ji'i Cristo. Lcua ti lo cña cua'ni na' cha' tyaja'a la ñati xñi ngu' cha' ji'i Cristo.

23 Jua'a ndu'ni na' lcua ti se'i su ndya'a na', cha' nchcui' na' lo'o ngu' cha' tso'o ji'i Jesús. Cua nti' na' cha' ñi'ya ndyaca tso'o ne' cresiya 'na xqui'ya cha' bi', la cui' jua'a caca tso'o ne' cresiya ji'i lcaa ñati.

24 Ndi'ya laca cña nu nda Ni 'na, ñi'ya ndyaca lo'o cua'ni ngu' sca posta lo'o nxna ngu'. Tyuu tya'a ngu' xna ngu' stu'ba ti li', masi sca ti yu tyijiloo ji'i ca ta'a ngu' su tye cha' bi'. La cui' jua'a caca lo'o na, nga'a cha' tsa cu' ti cua'ni na cña ña'a cuayá' nu tye chalyuu ji'na.

25 Lo'o cua xna ti ngu' sca posta ni, ná taquiya' ngu' ji'i sca cha' nu cua'a ji'i ngu' cha' ná xna tso'o ngu'; talo ngu' ña'a cuayá' nu tyijiloo ngu' ji'i tya'a ngu', cha' cua'ni ngu' ngana. Su cua ndye, li' caja xi cha' tso'o ji'i ngu' nu ngua'ni ngana bi', masi xti ti tyempo talo cha' bi', pana xa' ña'a cha' ndyaca lo'o na. Lye tsa ndyu'ni cña ti' na lcaa hora, ña'a cuayá' ta Ni sca cha' tso'o ji'na, sca cha' nu ná nga'a cha' tye tsiya' ti.

26 Lo'o na', ñi'ya laca sca ñati nu nxna posta, jua'a ndu'ni na' nde chalyuu; liñi tsa nxna na' ña'a cuayá' tyalaa na' su ndye tyucuii. La cui' ñi'ya laca si nxuu tya'a na' lo'o ndacu' ti na', ná nducu' na' ndacu' na' lo cui'i ti.

27 Nchcube' na' ji'i ycui' ca na', cha' talo chalyuu 'na, cha' ná xtyanu ti'i Ni 'na tsiya' ti. Quiña'a tsa cha' cua ngulu'u na' ji'i xa' ñati cuentya ji'i ycui' Ni,

lo'o jua'a ntsu'u cha' taquiya' ycui' na' ji'i cha' bi'.

10

Ná cua'ni tlyu na ji'i cua ña'a ca lcui jo'ó

¹ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, tya nti' na' cacha' na' ji'i ma chaca quiya' ñi'ya ngua ji'i jyo'o cusu' ji'na, nu lo'o nguta'a ngu' lo'o jyo'o Moisés nu ngua sa'ni. Ndacui sca coo nde cua su nguta'a ngu' bi', cha' ná ña'a ngu' xña'a bi' ji'i ngu'. Tso'o ti nteje tacui ngu' bi' cla'be lo hitya su naa Tyujo'o Nga'a, ngutu'u ngu' chaca tsu' li'.

² Coo nu ndacui bi', lo'o jua'a hitya tyujo'o bi', bi' laca nu ngua'ni cha' ngusñi ngu' cha' ji'i Moisés; bi' cha' ngutu'u lca'a ngu' ji'i, ñi'ya laca cha' lo'o tyucuatya na cuentya ji'i Jesús.

³ Ycui' Ndyosi laca nu nda na ndyacu ca ta'a ngu' bi';

⁴ la cui' jua'a ngujui na ndyi'o lcaa ngu' bi', cha' ycui' Ndyosi laca nu cua nda lcaa na bi' ji'i ngu'. Sca quee tlyu nu nga'a ca sii' cua'a, ca quiya' quee bi' ngutu'u hitya nu ndyi'o ngu'. Ycui' Ndyosi laca nu nda hitya nu ndyi'o ngu' bi', cha' masi tya li' nguta'a ycui' Cristo lo'o ngu' bi', nguna'asi Ni ji'i ngu' su nguta'a ngu'.

⁵ Masi jua'a ngua'ni ycui' Ndyosi, ná ntaja'a ngu' bi' taquiya' ngu' cha' ji'i Ni tsiya' ti. Bi' cha' ngua taja ti' Ni ji'i ngu' li', nguxtyanu ti' Ni ji'i ngu'; ca lo nati' btyi bi' ngujui ngu' li', ndyanu tyijya ngu' bi' to' tyucui bi'.

⁶ Lo'o jua'a na, taca tyi'u ti' na ñi'ya nu ngua'ni jyo'o cusu' bi' nu ngua sa'ni. Ná tso'o si xcui' na

tyu'u tyiquee na ji'i cha' cuxi, cha' la cui' jua'a ngua'ni ngu' bi' tya li'.

⁷ La cui' ti ná tso'o cha' cua'ni tlyu na ji'i lcu'i jo'ó, ñi'ya nu ngua'ni ngu' bi'. Ndi'ya nchcui' cha' nu nscua lo quityi cusu' cha' ji'i ñati' bi': "Tsa cu' ti ndya'a ngu' jii. Na ndi'i ti ngu' ndyacu ngu' ndyio ngu' lo'o tya'a ngu', li' ndatu ti ngu' cha' quijya ngu' lo'o tya'a ngu'", nacui lo quityi bi'.

⁸ La cui' ti ná tso'o cha' cua'ni suba' na lo'o xa' cuna'a, ñi'ya nu ngua'ni ngu' bi' li'. ¿Ni'ya ngua li'? Sca ti tsa ngujuii calaa ntucua sna mil tya'a ñati' bi' xqui'ya cha' cuxi bi'.

⁹ Jua'a ná tso'o cha' xtyi' lo'o ti na ji'i ycu'i Ndyosi nu Xu'na na, cha' quiña'a tsa cha' clyu ti' ngüi'ya Ni ji'na. Jua'a ngua'ni ngu' bi' nu ngua sa'ni, li' ngusu'ba Ni cuaña lija' cha' ndyujuii ni' ji'i ngu' bi'.

¹⁰ La cui' ti cha' ná ntsu'u cha' chcui' cuxi na ji'i ycu'i Ndyosi. Cua ntsu'u xi jyo'o cusu' bi' nu ngua'ni ngu' jua'a, lo'o li' ndye ngu' ndyujuii Ni ji'i ngu' bi', cha' nda Ni sca xa' lija' nu ndyujuii ji'i ngu' bi'.

¹¹ Lcaa cha' tlyu bi' ngua ji'i jyo'o cusu' bi' nu ngua sa'ni, cha' caja ñi'ya tyi'u ti' xa' ñati' nde loo la na laca nu ngua ji'i jyo'o cusu' bi', ni cha' laca ngua ji'i ngu' bi' jua'a. Lo'o jua'a tya nscua cha' bi' lo quityi cha' cube ti' na ji'i cha' bi'. Cua ngulala ti tye chalyuu su ndi'i na juani;

¹² bi' cha' tso'o si cube ti' ma' cha' ná tyu'utsu' ma' ji'i tyucui' nu liñi ca, si nti' ma' cha' tso'o ti tyi'i cresiya ji'i ma', cha' ná tyacua sca cha' cuxi ji'i ma' tsiya' ti.

¹³ Lcaa quiya' lo'o tyacua sca cha' cuxi ji'i ma,

ná cube ti' mā li', la cui' jua'a ndyaca ji'i cua ña'a ca ñati chalyuu. Pana ná cube ti' mā, ña'a ycuí' Ndyosi ji'na; lcaa cña nu nacui' Ni cha' cua'ni Ni cuentya ji'na, ndu'ni Ni cña bi'. Ná ta Ni chacuayá' cha' tyijiloo sca cha' cuxi ji'i mā ña'a cuayá' nu nga'aa caca xtyanu mā ji'i; pana la cui' hora lo'o cua cñilo'o ti cha' cuxi bi' ji'i mā, li' xtyucua Ni ji'i mā cha' ná cua'ni mā ji'i, lo'o li' taca clyaá mā ji'i cha' cuxi bi'.

14 Cu'mā tya'a tso'o na, ntsu'u tsa tyiquee na' ña'a na' ji'i mā, bi' cha' nchcui' tsa na' lo'o mā juani cha' ná cua'ni tlyu mā tsiya' ti ji'i lcuí' jo'ó ji'i ngu', nga'aa tsa mā su ntucua bi'.

15 Nti' na' cha' nduna tso'o mā, cua laca nclyacua tso'o ti' mā nti' na', bi' cha' nchcui' na' lo'o mā jua'a. Taca cui'ya mā cuentya cha' chañi laca cha' nu nda na' lo'o mā juani.

16 Lo'o ndyu'u ti'i na stu'ba ti lo'o ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús ndyi'yu na, lo'o jua'a ndacu na li'; jua'a ndu'ni na xqui'ya cha' ngulacua Jesús ji'i cha' bi' tya clyo. Bi' cha' clyo nda na tsa xlya'be ji'i ycuí' Ndyosi xqui'ya cña nu ngua'ni Jesús bi'. Lo'o ndyi'yu na vino bi', li' stu'ba ntsu'u cha' ji'na lo'o ycuí' Jesús lo'o lcaa ngu' tya'a na, nu lo'o ntsu'u ti' na cha' cua ndyalu tañi ycuí' Jesús lo'o ngujuii Ni lo crusi xqui'ya na. Lo'o ndacu na xlyá bi', la cui' jua'a li', stu'ba ntsu'u cha' ji'na lo'o Jesús lo'o lcaa ngu' tya'a na, nu lo'o ntsu'u ti' na cha' nda Jesús ji'i tyucui' ña'a ycuí' ca cha' ngujuii Ni lo crusi xqui'ya na.

17 Sca ti ycu' xlyá nscua lo mesa su ndacu na stu'ba ti; lo'o ndya'be xlyá bi', li' ndyiji na cacu ca ta'a na, masi tyuū tsa tya'a na. Tsa tlyu ti ndi'i na

cha' stu'ba ti laca na ñati_i ji'i Jesús.

¹⁸ Cui'ya ma xi cuentya ñi'ya nu ndu'ni ngu' judío. Ndy'a'a lo'o ngu' ji'i msta cha' sta ngu' ji'i lo mesa su ndu'ni tlyu ngu' ji'i ycu' Ndyosi. Lo'o li' ntsu'u nu laca cña ne' laa bi', nu ndacu na nu ngua msta bi'. Ntsu'u cha' ji'i nu ndyacu msta bi' lo'o ycu' Ndyosi, cha' xqui'ya Ni ntucua mesa bi'.

¹⁹ Xa' ña'a ndu'ni ngu' xa' tsu' lo'o lcu'i jo'ó ji'i ngu'. Lo'o ngu' bi' nsta ngu' cuaña' lo mesa cha' caca msta ji'i jo'ó ji'i ngu'. ¿Ha tso'o la chacuayá' ntsu'u ji'i lcu'i jo'ó bi' lacua? Ná ntsu'u cha' ji'i bi' tsiya' ti. Stu'ba ti ña'a cuaña' msta bi' lo'o xa' la cuaña'.

²⁰ Ndi'ya laca cha' lo'o ndu'ni tlyu ngu' ji'i jo'ó bi': Si'i ji'i ycu' Ndyosi ndu'ni tlyu ngu' bi', ji'i tyu lo cui'i xña'a ndu'ni tlyu ngu' lo'o ndu'ni ngu' jua'a. Lo'o cu'ma ni, ná tso'o cua'ni tya'a ma lo'o cui'i xña'a bi'.

²¹ Ná tso'o co'o ma cuentya ji'i cui'i xña'a bi', lo'o li' co'o ma na nu cua nda Jesús nu Xu'na na cha' co'o na. Ná tso'o tsiya' ti cha' bi'; ni ná tso'o cacu ma cuentya ji'i cui'i xña'a bi', li' nde loo la cacu ma cuentya ji'i Jesús nu Xu'na na.

²² ¿Ha nti' na cha' ca chi' ti' ycu' Ndyosi nu Xu'na na ña'a Ni ji'na? ¿Ha nchca la ji'na que ycu' Ndyosi lacua, nti' na?

Cube ti' na ji'i xa' ñati, si'i xcu' cha' ji'i ycu' ca na cube ti' na

²³ Chañi tsa cha' nu nchcui' ñati: “Ntsu'u chacuayá' cua'ni na cua ña'a ca cha' nu nti' ti na cua'ni na”, nacui' ngu'. Pana ntsu'u xi cha' nu ndu'ni na nu ná taca xtyucua ji'na tsiya' ti. Chañi cha' taca cua'ni na ñi'ya nu nti' ti na, pana si'i

lcaa cha' bi' ndu'ni cha' xñi tso'o na cha' ji'ï ycuí Ndyosi.

²⁴ Nga'a cha' culacua ti' na ñi'ya nu caca tso'o la cha' ji'ï xa' ñati, si' i xcui' na cuentya ji'na ti culacua ti' na.

²⁵ Taca cacu ma lcaa na ndacu nu nchca caya' ni'ï lcaya'; ná sca culacua ti' ma na ca laca bi', si tso'o, si ná tso'o laca bi' cuentya ji'ï ma.

²⁶ Ycui' Ndyosi Sti na ca ji'ï tyucui ña'a chalyuu, lo'o jua'a la cui' Ni ngüiñá Ni lcaa lo na nu ntsu'u chalyuu.

²⁷ Ná cube ti' ma si chcuí' sca ñati lo'o ma cha' cacu ma xi slo ngu', masi sca ñati nu ná ntsu'u cha' ji'ï lo'o ycuí' Ndyosi laca bi'. Tso'o si tsa ma slo ngu' bi' si nti' ma lacua. Lo'o li' cacu ma ji'ï na laca nu ta ngu' ji'ï ma; ná ntsu'u cha' cube ti' ma ji'ï na bi', si tso'o, si ná tso'o laca bi' cuentya ji'ï ma.

²⁸ Sca ti si cacha' sca ñati tya'a ndyacu ma cha' msta nu nscua slo jo'ó laca nu cuaña' nu ndyacu ma bi', li' ná tso'o cha' cacu ma ji'ï. Tso'o la si cui'ya ngu' bi' cuentya cha' cuxi laca na bi' cuentya ji'ï ma, cha' caca jlo ti' ngu' cha' ná ntsu'u cha' cacu ma na bi' lo'o ngusñi ma cha' ji'ï Jesús.

²⁹ Cu'ma cua jlo ti' ma cha' bi'. Chaca yu bi' tya lyiji caca cuayá' tso'o ti' yu, bi' cha' ná nti' na cha' tyu'utsu' yu ji'ï tyucuii liñi si ña'a yu cha' ndyacu ma na bi'.

Ná tyiquee' ñacui ma 'na li': “¿Ni cha' laca xcui' cuentya ji'ï xa' ñati culacua ti' na'? Ntsu'u chacuayá' cua'ni na' ñi'ya nu nti' na' cua'ni na'.

³⁰ Si nda tsa na' xlya'be ji'ï ycuí' Ndyosi cuentya ji'ï na ndacu na', ¿ni cha' laca chcuí' ñati cha' cuxi 'na lo'o ndacu na' ji'ï lacua?’ ñacui ma 'na.

³¹ Tso'o lacua masi cacu ma, masi co'o ma, masi cua'ni ma lcaua ti lo cña nu ndyu'ni ma, pana tyi'u ti' ma ji'i ycu' Ndyosi laja lo'o cua'ni ma lcaa cña bi', cha' caca cuayá' ti' ngu' li' cha' tso'o tsa laca cha' ji'i ycu' Ndyosi, la cui' cha' nu cua ngusñi ma.

³² Ná ta ma chacuayá' tyu'utsu' ni tsaca ngu' ji'i tyucuii liñi ji'i Cristo; ni ngu' judío, ni ngu' xa' tsu' nu si'i ngu' judío laca, ni tsaca ñati tya'a ngusñi ma cha' ji'i ycu' Ndyosi, ná tso'o tsiya' ti si tyú ngu' ya' nu xña'a.

³³ Lcaa su ndyu'ni na' cña ndube ti' na' ji'i xa' ñati, si caca tso'o cresiya ji'i ngu' lo'o cua'ni na' cña bi'. Si'i na tyacua cha' tso'o ji'i ycu' ca na', nti' na' cha' caca tso'o cresiya ji'i cua ña'a ca ñati, cha' caja ñi'ya clyaá ngu' ji'i nu cuxi li'.

11

¹ Bi' cha' cui'ya tso'o ma cuentya ña'a cña nu ndu'ni na', lo'o la cui' jua'a cua'ni ma li', cha' ñi'ya laca cña nu ngua'ni Cristo, jua'a laca cña nu ndu'ni na'.

Ñi'ya cua'ni nu ngu' cuna'a lo'o ndyu'u ti'i ngu' lo'o na

² Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo, tso'o tsa ntsu'u tyiquee na' ña'aa ji'i ma, cha' xcui' ndyi'u ti' ma 'na, lo'o jua'a ndu'ni ma lcaa lo cha' nu ngulu'u na' ji'i ma.

³ Ndi'ya nti' na' cha' caca cuayá' ti' ma: Ycu' Ndyosi laca loo ji'i Cristo, lo'o jua'a Cristo laca loo ji'i lcaa ñati; la cui' jua'a nu qui'yu laca loo ji'i nu cuna'a.

⁴ Bi' cha' ná tyucua smalyu scua' que ngu' qui'yu ne' laa su ndyu'u ti'i ma; masi hcui' yu lo'o ycu'

Ndyosi, masi cacha' yu sca cha' ji'i Ni ji'i ñati, ná tyucua smalyu hique yu. Loo laca Cristo ji'i yu, bi' cha' ná cua'ni tyucuaa ti' yu ji'i Ni ñi'ya si tyucua smalyu hique yu.

⁵⁻⁶ Pana nu ngu' cuna'a ni, tso'o si sta ngu' payu hique ngu' lo'o ndyu'u ti'i lcaa ngu' ne' laa; masi chcu' ngu' lo'o ycu' Ndyosi, masi cacha' ngu' sca cha' ji'i ycu' Ndyosi ji'i ñati, sta ngu' payu hique ngu', cha' ná cua'ni tyucuaa ti' ngu' cuna'a ji'i clyo'o ngu' ca su ndyu'u ti'i ngu' li', cha' loo la laca nu qui'yu ji'i nu cuna'a. Nclyá cu'ma quicha' hique nu cuna'a nu ngua sa'a ji'i ngu', cha' ca tyuju'u ti'; la cui' jua'a stu'ba ti laca nu cuna'a nu ná sta payu hique ne' laa. Bi' cha' cu'ma ngu' cuna'a, si ná nti' ma cua'ni tyucuaa ti' ma ji'i nu ngu' qui'yu su ndyu'u ti'i ma lo'o ngu', tso'o la si tacu' ma hique ma li'; ná ntsu'u cha' ca tyuju'u ti' ma li'.

⁷ Ná ntsu'u cha' tacu' ngu' qui'yu hique ngu', cha' ycu' Ndyosi ngüiñá ji'i sca nu qui'yu tya clyo; ñi'ya nu ña'a ycu' Ni, jua'a ña'a ngüiñá Ni ji'i nu qui'yu bi'. Pana xa' cha' laca ji'i nu cuna'a, tso'o tsa ña'a nu cuna'a xqui'ya nu qui'yu.

⁸ Clyo ngüiñá ycu' Ndyosi ji'i nu qui'yu, tiya' la li' ngüiñá Ni ji'i nu cuna'a. Tyijya sii' nu qui'yu ngulo Ni cha' ngüiñá Ni ji'i nu cuna'a, si'i tyijya nu cuna'a ngulo ycu' Ndyosi lo'o ndya' nu qui'yu;

⁹ bi' cha' xqui'ya nu qui'yu ndya' nu cuna'a nu ngua clyo, si'i xqui'ya nu cuna'a ndya' nu qui'yu.

¹⁰ Tso'o la tyacu' hique nu cuna'a lacua, cha' caca cuayá' ti' ngu' cha' ntsu'u nu laca loo ji'i ngu'. Hasta nu xca' ji'i ycu' Ndyosi nde cua' nu ndya'a lo yuu su ndyu'u ti'i ma, lo'o bi' caca cuayá' ti' cha' bi'

li', lo'o ña'a ngu' ji'i ngu' cuna'a.

¹¹ Pana juani stu'ba ti ngusñi na cha' ji'i Jesús, masi qui'yu na, masi cuna'a na. Ná caja ñi'ya tyi'i nu qui'yu chalyuu si ná lo'o nu cuna'a; jua'a nu cuna'a ni, ná caja ñi'ya tyi'i chalyuu si ná lo'o nu qui'yu.

¹² Chañi cha' xqui'ya nu qui'yu ndya' nu cuna'a tya clyo, pana la cui' jua'a chañi cha' nu cuna'a laca nu ndu'ni cala ji'i nu qui'yu juani; lo'o jua'a ycui' Ndyosi laca nu ndu'ni cha' tyu'ú tyucuaa lo ngu' bi' chalyuu.

¹³ Ycui' ca ma cacha' liñi ma 'na si tso'o nti' ma cha' hcui' sca nu cuna'a lo'o ycui' Ndyosi lo'o ntucua yaala ti hique nu cuna'a bi'.

¹⁴ Nu na ñati chalyuu na, cua jlo ti' na ñi'ya ña'a quicha' hique na. Jua'a laca cha' ji'na, ntyuju'u tsa ti' na si tonu tsa quicha' hique nu qui'yu.

¹⁵ Si'i jua'a nti' na lo'o nu cuna'a, tso'o tsa nti' na si tyucu'i quicha' hique nu cuna'a. Cua'nijo'o quicha' hique ngu' ji'i ngu', cha' ná ca tyuju'u ti' ngu'.

¹⁶ Si hcui' cuxi ngu' xqui'ya cha' ndyacu' hique ngu', tso'o si caca cuayá' ti' ngu' bi', cha' sca ti cuayá' ndu'ni ya ñi'ya nu ndu'ni lcaa ñati ji'i Jesu-cristo lcau ti quichi tyi ngu'.

Cha' cuxi nu ndyaca nu lo'o ndyacu ngu' sii nu ngulu'u Jesús ji'na cha' cua'ni na

¹⁷ Chaca cha' nscua na' re, cha' caca cuayá' ti' ma cha' ná ndiya ti' na' cña nu ndyu'ni ma lo'o ndyu'u ti'i ma cha' cacu ma sii nu ngulu'u Jesús ji'na cha' cua'ni na. Cua nscua cha' caca tso'o cresiya ji'i ma

li', nu lo'o cacu mā s̄īi bi'; pana xa' ña'a ndyu'ni bi' lo'o mā, ndyu'ni ñu'u bi' j̄i'̄i cresiya j̄i'̄i mā juani.

18 Nacūi ngu' cha' ná tso'o ndu'ni mā su ndyu'u ti'̄i mā cha' cacu mā s̄īi bi'. Xi xa' ca ña'a ndu'ni sa scaa mā, nacuī ngu'. Cua jlo ti' na' cha' la cui' jua'a ndyaca lo'o cu'mā si nti'.

19 Si jua'a ná stu'ba ntsu'u cha' j̄i'̄i mā lo'o tya'a mā, chañi tiya' la li' taca ca cuayá' ti' na tilaca nu chañi ca ndaquiya' cha' j̄i'̄i Jesús.

20 Pana ná tso'o cha' nga'aa ndu'ni mā s̄īi ñi'ya tya'a s̄īi nu ngulu'u ycui' Jesús j̄i'̄i na, cha' cua'ni na nu lo'o ndyu'u ti'̄i mā lo'o tya'a mā li'.

21 Lo'o ndyalaa hora cacu mā, li' yala ti ndacu mā s̄īi j̄i'̄i ycui' ti mā, ná nda mā tyempo tsiya' ti cacu xa' la tya'a mā; bi' cha' ntsu'u ngu' tya'a mā nu ná ndyiji cacu tso'o, lo'o jua'a ntsu'u xa' la ngu' nu hasta nchca cu'bi ngu', cha' quiña'a tsa na ngusñi ngu' ndyi'o ngu'.

22 Taca cacu mā co'o mā to' tyi mā si ntyute' tsa mā. Pana ñi'ya nu ndu'ni mā juani, na ndu'ni ñu'u mā j̄i'̄i tya'a ndi'̄i mā, tya'a ngusñi mā cha' j̄i'̄i ycui' Ndyosi, ña'a cuayá' nda mā cha' tyuju'u ti' j̄i'̄i ngu' ti'̄i tya'a ngusñi mā cha' j̄i'̄i Jesús. Ná tyiquee' cua ngua cuayá' ti' mā na laca nu nti' na' chcūi' lo'o mā juani, cha' nga'aa ntsu'u cha' tso'o nu caca chcūi' lo'o mā tsiya' ti cuentya j̄i'̄i cha' bi'.

S̄īi nu ngulu'u Jesús nu Xu'na na cha' cacu na

23 Ndi'ya cha' nclyu'u na' j̄i'̄i mā, la cui' cha' nu ndyuna na' lo'o nchcui' ñatī nu ngua tsa'a j̄i'̄i ycui' nu Xu'na na tya clyo: La cui' talya nu lo'o ndyujui' ngu' cresiya j̄i'̄i Jesús, laja lo'o tya ndi'̄i ñatī bi' lo'o Jesús, li' ndaya' Jesús j̄i'̄i xlyá,

24 ndya yu xlyá'be ji'í ycuí' Ndyosi Sti na, lo'o li' ngusa'be yu xlyá bi'; li' nacuí Jesús ji'í tya'a ndya'a yu: “Jacu mā xlyá re; ñi'ya nti' cuaña' na', jua'a nti' xlyá re. Cuentya ji'í mā laca cha' nu chcube' na' lo crusi, bi' cha' tyi'u ti' mā 'na lo'o cacu mā xlyá re”, nacuí Jesús ji'í ngu' bi'.

25 Tiya' la li' lo'o cua ndye ngua'ni ngu' sii, li' ndaya' Jesús ji'í vaso; ndi'ya nacuí yu ji'í ngu' li': “Lo'o co'o mā na nu ntsu'u ne' vaso re, li' tyi'u ti' mā cha' tyalú tañi na' xqui'ya qui'ya nu ntsu'u ji'í lcaa ñati, cha' jua'a quiñi cha' ji'í ycuí' Ndyosi Sti na' lo'o ngu'. Lo'o co'o mā na re, tyi'u ti' mā 'na li'”, nacuí Jesús ji'í ngu'.

26 Bi' cha' lcaa quiya' lo'o cacu mā xlyá bi', lo'o co'o mā na nu ntsu'u ne' vaso bi', ña'a cuayá' nu caa Jesús chaca quiya', liñi culu'u mā ji'í ñati cha' ngujuii Jesús lo crusi xqui'ya na.

Ñi'ya nu nga'a cha' cacu na sii bi'

27 Ndi'ya ndyaca li': ntsu'u qui'ya ji'na lo'o ycuí' Ndyosi, si ná tyucui tyiquee na cacu na co'o na sii ji'í ycuí' Ni; na ndu'ni cuxi na ji'í ycuí' nu Xu'na na li', cha' ná ndyi'u tso'o ti' na cha' nda Jesús ji'í tyucui ña'a ycuí' ca yu ngujui'í ca'a ngu' ji'í yu lo crusi, cuati ndyalú tañi yu lo crusi lo'o ngujuii yu jua'a xqui'ya na.

28 Bi' cha' ntsu'u cha' culacua tso'o ti' na lo'o cacu na sii bi'; li' tyucui tyiquee na cacu na xlyá bi', co'o na na nu ntsu'u ne' vaso bi'.

29 Si ná culacua tso'o ti' na ni cha' laca nu ndacu na ji'í, ni cha' laca nu ndyi'yu na ji'í, li' ntsu'u qui'ya ji'na lo'o ycuí' Ndyosi, cha' ná ndyi'u ti' na

ji'í ycuí' Jesús, lo'o jua'a ná ntsu'u ti' na ji'í tya'a na nu stu'ba ndyu'ni tlyu na ji'í Ni.

³⁰ Bi' cha' quiña'a tsa cu'ma nchca quicha ma, lo'o jua'a nchca ñu'u ti' ma, lo'o jua'a ntsu'u cu'ma nu ndyijii tsiya' ti;

³¹ pana si culacua tso'o ti' na tya clyo lo'o cacu na si' bi', ná ntsu'u cha' ca tyaala Ni ji'na jua'a li'.

³² Nchca tyaala Ni ji'na juani, lo'o jua'a nchcubé' Ni ji'na xqui'ya cha' cuxi nu ndyu'ni na, cha' tiya' la lo'o cua ndye chalyuu ná tsa na ca bilyaa lo'o ñati nu ná ndaquiya' ji'í Ni tsiya' ti.

³³ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'í Jesús, tyi'u ti' ma cha' bi' lo'o tyu'u ti'í ma cha' cua'ni ma si' bi'; jatya ma xi ji'í tya'a ma cha' stu'ba ti xana cacu ma lo'o lcaa tya'a ma.

³⁴ Si ntsu'u ma nu ntyute' ma, jacu ma tyaja to' tyi ti ma clyo. Lo'o li' nga'aa cua'ni cuxi ma lo'o tyu'u ti'í ma, li' ná ntsu'u cha' caca tyaala Ni ji'í ma. Lo'o caa na', taca quiñi nu xa' la cha' bi' ji'na lo'o cu'ma li'.

12

Cña nu ndu'ni Xtyi'í ycuí' Ndyosi cha' caca cua'ni sa scaa na

¹ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'í Jesús, ntsu'u sca cha' nu nti' na' cha' caca cuayá' ti' ma cuentya ji'í cña nu caca ji'í sa scaa na xqui'ya Xtyi'í ycuí' Ndyosi.

² Cua jlo ti' ma ñi'ya nu ngua'ni ma tya sa'ni la, nu lo'o bilya cuna ma cha' ji'í Jesús; na nguñilo'o lcui jo'ó ji'í ma, jo'ó nu cu'u ti, cha' jlya ti' ma lcu ti lo cha' nu ntsu'u ji'í jo'ó bi'.

³ Bi' cha' nti' tsa na' cha' caca cuayá' ti' mā cha' re. Si'i Xtyi'i ycuí' Ndyosi ndu'ni cha' ñacuí ngu': "Cuiñaja laca nu Jesús bi'". Ná taca ñacuí ngu' jua'a xqui'ya Xtyi'i ycuí' Ndyosi. Lo'o ñacuí ngu': "Xu'na na laca Jesús", Xtyi'i ycuí' Ndyosi laca nu ndu'ni cha' ñacuí ngu' jua'a li'.

⁴ Tyuu lo cha' nda ycuí' Ndyosi ji'na cha' caca cua'ni na sca cña ji'i Ni, pana sca ti Xtyi'i ycuí' Ndyosi ndu'ni cha' taca cua'ni na cña bi'.

⁵ Lo'o jua'a xa' ña'a cña ndyu'ni sa scaa na, pana cuentya ji'i ycuí' Ndyosi ndyu'ni lcaa na cña bi'.

⁶ Masi ná stu'ba ndyu'ni lcaa na, pana sca ti ycuí' Ndyosi ndu'ni cha' taca cua'ni na cña bi', ca ta'a na.

⁷ Ndu'ni Xtyi'i ycuí' Ndyosi lo'o na cha' taca cua'ni lcaa na sca cña cuentya ji'i ycuí' Ni, ca ta'a na nu ntsu'u cha' ji'na lo'o Jesús; bi' laca sca lo cña nu xtyucua ji'i ca ta'a na, lo'o jua'a xqui'ya cha' bi' cua jlo ti' na cha' cua ntsu'u Xtyi'i ycuí' Ndyosi ne' cresiya ji'na.

⁸ Ndi'ya laca cña nu taca cua'ni na xqui'ya Xtyi'i ycuí' Ndyosi: ntsu'u ngu' nu ndacha' liñi ñi'ya nu ngua ji'i Jesús; lo'o jua'a ntsu'u ngu' nu tso'o tsa nclyu'u tyucuii cha' xñi na cha' ji'i ycuí' Ndyosi;

⁹ lo'o jua'a ntsu'u ngu' nu tso'o tsa jlya ti' ji'i ycuí' Ndyosi; lo'o jua'a ntsu'u ngu' nu nchca ji'i cua'ni cha' tyaca tso'o nu quicha chacuayá' ji'i Jesús;

¹⁰ lo'o jua'a ntsu'u ngu' nu nchca ji'i ndu'ni xa' la cha' tlyu chacuayá' ji'i ycuí' Ndyosi, cña nu ná nchca cua'ni ñatı nquicha'; cuati ntsu'u xa' la ngu' nu nchca ji'i ndacha' ji'i ñatı sca cha' nu nda ycuí' Ndyosi lo'o ngu' bi'; cuati jua'a ntsu'u ngu' nu nchca tii ni cña ndu'ni sa scaa ngu', si cuentya ji'i Xtyi'i ycuí' Ndyosi ndu'ni ngu' cña, si si'i cuentya

ji'i ycuí' Ndyosi ndu'ni ngu' cña; lo'o jua'a ntsu'u ngu' nu nchca ji'i nchcui' cha'cña ji'i xa' la ñati; jua'a tya ntsu'u xa' la ngu' nu nchca ji'i xtyacui cha' bi', cha' caca cuayá' ti' lcaa ñati ni cha' nda ngu' bi' li'.

¹¹ Sca ti Xtyi'i ycuí' Ndyosi ndu'ni cha' nchca ji'i ñati cua'ni lcaa cña bi'; bi' laca nu nda sca lo cña cua'ni sa scaa na, ñi'ya nu ntsu'u tyiquee Ni cha' caca ji'na.

Sca ti ñati laca na lo'o lcaa ñati tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús

¹² Nu ycuí' na ni, sca ti ñati laca sca na, masi tyuu tsa tya'a tyijya ntsu'u laja cuaña' scaa na. La cui' jua'a laca lo'o ña'a taju tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo; sca ti taju ñati laca na, masi xa' ca ña'a ndu'ni sa scaa na.

¹³ Ca ta'a na, masi ngu' judío, masi ngu' xa' tsu' laca na, masi msu nu ngüi'ya ñati, masi msu nu ndi'i tso'o ti laca na, na cua ntyucuatya na chacuayá' ji'i Xtyi'i ycuí' Ndyosi; cua ndyanu Xtyi'i ycuí' Ndyosi bi' ne' cresiya ji'i sa scaa na, cha' stu'ba ntsu'u tyiquee na lo'o lcua ti tya'a ñati nu ngusñi cha' ji'i Cristo.

¹⁴ Tyuu tsa tya'a tyijya ntsu'u laja cuaña' na nu nxyucua ji'na nu lo'o ndyu'ni na cña nde chalyuu, si'i sca ti tyijya nu ndulo la ji'na.

¹⁵ Si ndi'ya hcui' quiya' na lo'o na: “Si'i ya' nu'u laca na', bi' cha' ná ntsu'u cha' jna' lo'o nu'u”, ñacui bi'. ¿Ñi'ya ñacui ta na? Pana ná nchca xuu bi', ca ña'a ngalya bi' ji'i tyucui ña'a na.

¹⁶ Lo'o li' si ndi'ya ñacui jyaca na ji'na: “Si'i cloo nu'u laca na', bi' cha' ná ntsu'u cha' jna' lo'o nu'u”,

ñacui bi'. ¿Ñi'ya ñacui ta na? Pana ná nchca xuu bi', na ca ña'a ngalya bi' ji'i tyucui ña'a na.

17 Ná ntsu'u su cuna na li', si xcui' cloo na laca tyucui ña'a na. ¿Ñi'ya caca cui' na sca na si xcui' jyaca na laca tyucui ña'a na?

18 Na cua ngusta se'i ti ycui' Ndyosi scaa tyijya laja cuaña' na, cha' ñi'ya nu ndiya ti' Ni, jua'a ngüiñá Ni ji'na.

19 Ná laca na sca ñati si sa yu'be ti na;

20 pana jua'a laca cha' ji'na cha' sca ti ñati laca sca na, masi tyu tsa tya'a tyijya ntsu'u laja cuaña' na.

21 Ná ca ñacui cloo na ji'i ya' na: “Ná cua'nijo'o nu'u 'na”. Lo'o jua'a ná ca ñacui scua' hique na ji'i quiya' na: “Ná ntsu'u su cua'nijo'o nu'u 'na”.

22 Masi nti' na cha' xti la cña ndu'ni sca lo tyijya na, bi' laca nu lye la ndulo ji'na;

23 lo'o jua'a lacu' na ste' cha' nti' na cha' ná tso'o ña'a xa' la se'i laja cuaña' na. Sca se'i su tacati ji'na, nu ntyuju'u ti' na si ña'a ngu' ji'i, lcaa hora ndyacu' late' lo se'i bi';

24 pana xa' la se'i laja cuaña' na, nda na chacuayá masi ná tacu' late' lo bi'. Jua'a ngüiñá ycui' Ndyosi ji'i tyucui ña'a na, cha' la cui' se'i laja cuaña' na nu ná ña'a ngu' ji'i, bi' laca nu tacati la cuentya ji'na.

25 Pana stu'ba ti ndu'ni lcaa tyijya laja cuaña' na cña, stu'ba ti cha' ji'i sca tyijya na su ngalya lo'o xi xa' la tyijya na.

26 Lo'o quicha xi sca tyijya na, tyucui ña'a na ti' li'; lo'o ndaca'a na ji'i sca tyijya na, tyucui ña'a na tso'o nti' na li'. (La cui' jua'a laca ma, tyucui ña'a tsaca taju cu'ma nu cua ngusñi cha' ji'i Cristo).

27 Ca ta'a cu'ma lacua, stu'ba cha' ji'i ma lo'o lcaa ñati tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo scaa quichi; lo'o jua'a sa scaa ma laca ma ñati ji'i Cristo.

28 Tso'o tsa ngusubi ycu'i Ndyosi ji'i ñati nu caca cña ji'i laja lcaa tya'a ñati nu cua ngusñi cha' ji'i Cristo scaa quichi: clyo ngusubi Ni ji'i ñati nu ndya'a xa' quichi tyijyu' la cha' chcu'i ngu' cha' ji'i Jesús lo'o ngu' quichi bi'; li' ngusubi Ni ji'i ñati nu ndacha' ji'i tya'a ngu' sca cha' nu cua nda ycu'i Ndyosi lo'o ngu'; lo'o jua'a ntsu'u ñati nu liñi tsa nclyu'u cha' ji'i Jesús ji'i tya'a ngu'; lo'o jua'a ntsu'u ñati nu ndu'ni cha' tlyu chacuayá' ji'i ycu'i Ndyosi, cña nu ná nchca cua'ni ñati nquicha'; lo'o jua'a ntsu'u ñati nu nchca ji'i cua'ni cha' tyaca tso'o nu quicha chacuayá' ji'i Jesús; lo'o jua'a ntsu'u ñati nu nchca ji'i xtyucua ji'i tya'a ngu' lo'o cua ña'a ca lo cña; lo'o jua'a ntsu'u ñati nu laca cña cuentya ji'i tya'a ngu', ntsu'u ñati nu nchca chcu'i cha'cña ji'i xa' la ñati. Laja ñati ji'i Ni, nsubi ycu'i Ndyosi ji'i ngu' nu caca lcaa lo cña bi'.

29 Pana ná lcaa na ndya'a na tyijyu' cha' chcu'i na cha' ji'i Jesús lo'o xa' ñati, ni ná lcaa na nchca ji'na cacha' na sca cha' nu nda ycu'i Ndyosi lo'o ñati; jua'a cua laca ti na taca culu'u liñi na cha' ji'i Jesús ji'i ñati, cua laca ti na nchca cua'ni na cha' tlyu cuentya ji'i ycu'i Ndyosi;

30 jua'a ná lcaa na nda Jesús chacuayá' ji'na cha' cua'ni na cha' tyaca tso'o nu quicha; la cui' jua'a ná lcaa na nchcu'i na cha'cña ji'i xa' la ñati, ni ná lcaa na nchca xtyacui na cha' bi', cha' caca cuayá' ti' xa' ñati ni cha' nda ngu' tya'a na lo'o ngu' li'.

31 Bi' cha' nga'a cha' jña ma chacuayá' ji'i ycu'i Ndyosi cha' caca cua'ni la ma cña, cha' caca xtyu-

cua mā ji'ḷi xa' la ngu' tya'a mā. Lo'o jua'a tya ntsu'u chaca cha' nu ndulo la ji'ḷi mā, nu bilya culu'u na' ji'ḷi mā; bi' laca cha' nu culu'u na' ji'ḷi mā juani.

13

Tso'o si ntsu'u tsa tyiquee na ña'a na ji'ḷi tya'a ñati na

¹ Ná ndu'ni cha' masi nchca tsa chcu' na lcaa lo cha'cña ji'ḷi ñati chalyuu, masi cha'cña ji'ḷi xca nu ntucua ca slo ycu' Ndyosi nde cua chcu' na; si ná ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'ḷi xa' la ñati, ná sca cha' tso'o ntsu'u tyiquee na li'. Laca na ñi'ya nti' sca sniquiji nu ntyiji'ḷi na ji'ḷi jua'a ti, jua'a laca na ñi'ya laca sca cui'chcu' nu lye tsa ncliyatu'u na ji'ḷi; ná ntsu'u cha' taquiya' ngu' ji'na li'.

² Ná ndu'ni cha' masi cacha' na lcaa cha' nu nda ycu' Ndyosi lo'o ñati, si ná ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'ḷi ngu'. Ná ndu'ni cha' masi jlo ti' na lcaa cha' ji'ḷi ycu' Ndyosi, masi tso'o tsa nchca cuayá' ti' na sca cha' nu ná ngujui ñi'ya nu caca cuayá' ti' ñati nu ngua sa'ni la; ná sca na laca na cuentya ji'ḷi ycu' Ndyosi si ná ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'ḷi ñati. La cui' ti masi jlya tsa ti' na ji'ḷi ycu' Ndyosi ñi'ya nti' si caca cuityi na ji'ḷi sca ca'ya cua, pana si ná ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'ḷi ñati, ná sca na laca na li'.

³ La cui' ti ná sca na laca na masi tacha na lcaa cha' tso'o nu ntsu'u ji'na ji'ḷi ñati, si ná ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'ḷi ngu' bi' li'. Ná ndu'ni cha' masi cua'ni lya' ti' ngu' ji'na, masi su'ba ngu' ji'na lo quii' cha' cajaa na xqui'ya cha' ngusñi na cha' ji'ḷi Jesús, si la cui' tyempo bi' ná ntsu'u tyiquee na

ña'a na ji'i tya'a ñati na, ná sca cha' laca na. Si'i na tso'o la na si ná ndu'ni na jua'a.

⁴ Si chañi cha' ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'i ñati, talo tyiquee na ji'i ngu' li', cua'ni tya'na ti' na ji'i ngu' li'; si'i na tyiji ti' na cha' ji'i ngu' li', si'i na chcu' tyucuaa ti' na lo'o ngu', ni si'i na cua'ni tyixi na lo'o ngu' li'.

⁵ Si chañi cha' bi', ná cua'ni suba' na lo'o ngu', si'i xcui' cha' ji'na ti tya'a tyiquee na, ni ná ca ñasi' na ji'i ngu' lu'ba ti. Ntsu'u cha' clyu ti' ji'na lo'o ngu', si chañi cha' ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'i ngu'.

⁶ La cui' jua'a si'i na chaa ti' na lo'o ndyaca sca qui'ya ji'i ngu', tso'o la nti' na si xñi ngu' bi' sca cha' liñi.

⁷ Si ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'i ñati, talo tyiquee na ji'i ngu', masi cua ña'a ca cha' cuxi cua'ni ñati bi'; jlyu ti' na cua ña'a ca cha' tso'o, ndu ti' na cha' tso'o la caca cha' nde loo la, masi ná jlo ti' na; jua'a tyiquee' talo na lo'o cua ña'a ca cha' nu ndyaca ji'na.

⁸ Nde loo la ná ntsu'u cha' tye cha' ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'i ñati. Nde loo la tyalaa tyempo nu lo'o nga'aa ndu'ni cha' tya chcu' la ycu' Ndyosi lo'o na nde chalyuu, nga'aa ndu'ni cha' chcu' la na cha'cña ji'i xa' ñati, ni nga'aa ndu'ni cha' caca cuayá' ti' na lcaa cha' ji'i ycu' Ndyosi ca lo'o caca tyempo bi'; pana ná tye chca cha' ntsu'u tyiquee na ña'a na ji'i ñati.

⁹ Juani bilya caca cuayá' ti' na lcaa cha' ji'i Ni, ná caya ñi'ya chcu' na lcaa ca cha' nu ntsu'u tyiquee Ni;

¹⁰ pana nde loo la li', lo'o cua'ni ycu' Ndyosi cha' caca cuayá' ti' na lcaa cha', li' nga'aa tyi'u ti' na nu

xca ti cha' nu nchca cuayá' ti' na juani.

¹¹ Lo'o tya sube na ni, xcui' cña nu ndu'ni nu sube ngua'ni na; ñi'ya nu nclacua ti' sca nu sube, jua'a nhcui' na li', jua'a ngua'ya cha' hique na, jua'a ngulacua ti' na. Pana lo'o nguluu na, li' nga'aa nclacua ti' na ñi'ya nu nclacua ti' nu sube.

¹² Jua'a laca cha' ji'na su ndi'i na chalyuu; juani nguxa' ti ndyiji sca cha' ji'i ycui' Ndyosi ji'na, si'i tsa liñi ti nduna na cha' bi'. Ñi'ya nti' si ña'a na ji'i ycui' ca na lo sca cuanaa, tsa lyiji ti ña'a na ji'na; pana nde loo la, li' caca cuayá' tso'o ti' na lcaa cha' bi'. Cua laca ti cha' jlo ti' na juani, pana nde loo la ta na cuentya ji'i lcaa lo cha'; li' tyuloo na ji'i ycui' Ndyosi ñi'ya ndyuloo Ni ji'na.

¹³ Bi' cha' lacua, lcaa tyempo ndu'ni cha' tyi'u ti' na ji'i ycui' Ndyosi, lcaa tyempo ndu'ni cha' tu ti' na cha' caca tso'o la ji'na ca nde loo la, lo'o jua'a tyucui tyempo ndu'ni cha' tyu'u tyiquee na ña'a na ji'i tya'a ñati na. Bi' laca cña nu ndulo la cha' cua'ni na, cha' tyu'u tyiquee na ña'a na ji'i tya'a ñati na.

14

¿Ha hcui' na cha'cña ji'i xa' ñati laja lo'o ndyu'ni tlyu na ji'i ycui' Ndyosi?

¹ Cua'ni ma cha' xcui' tso'o tyu'u tyiquee ma ña'a ma ji'i tya'a ñati ma lacua. Lo'o jua'a jña ma chacuayá' ji'i ycui' Ndyosi cha' taca cua'ni ma la cui' cña nu nda Xtyi'i ycui' Ni ji'na. Pana lo'o chaca cña ntsu'u nu ndulo tsa ji'i ma, cha' ca tsa'a ma ta ma cha' lo'o ñati, lcaa ña'a cha' nu cua nti' ycui' Ndyosi cha' ta Ni lo'o ngu' bi'.

² Sca ñatĩ nu nchcui' cha'cña jĩ'ĩ xa' ñatĩ laja lo'o ndyu'u ti'ĩ ti ma ni, si'ĩ lo'o cu'ma nchcui' yu, cha' ná nchca cuayá' ti' ma ni cha' nda yu; sca ti lo'o ycui' Ndyosi nchcui' yu bi', cha' Xtyi'ĩ ycui' Ndyosi ndu'ni cha' ta yu sca cha' nu ná nga'a cha' cuna ngu' tya'a ma.

³ Xa' la ñatĩ nu ndacha' liñi sca cha' nu nda Ni lo'o ngu', lo'o cu'ma nchcui' ñatĩ bi'. Taca xtyucua ngu' bi' jĩ'ĩ ma cha' taquiya' tso'o la ma cha' jĩ'ĩ Ni, taca cua'ni ngu' cha' tyatĩ la tyiquee ma jĩ'ĩ cha' bi'; jua'a taca cua'ni ngu' cha' tyi'ĩ tĩ ti tyiquee ma li'.

⁴ Tso'o tsa cuentya jĩ'ĩ ycui' ca ngu' nu nchca nchcui' cha'cña jĩ'ĩ xa' ñatĩ, cha' ndyatĩ la ti' tyiquee ycui' ca ngu' jĩ'ĩ ycui' Ndyosi; pana tso'o la ndu'ni ñatĩ nu ndacha' liñi sca cha' nu cua nda ycui' Ndyosi lo'o ñatĩ bi' jĩ'ĩ tya'a ngu', cha' ndu'ni ngu' cha' tyatĩ la ti' tyiquee lcaa ngu' tya'a ndu'ni tlyu ma jĩ'ĩ ycui' Ndyosi.

⁵ Jua'a na', tso'o nti' na' si lcaa cu'ma caca chcui' ma cha'cña jĩ'ĩ xa' ñatĩ; pana cña nu ndulo la cha' jĩ'ĩ ma laca si ta ma cha' lo'o tya'a ma, la cui' cha' nu cua nti' ycui' Ndyosi chcui' Ni lo'o ma. Tso'o la si jua'a taca ta ma cha' lo'o tya'a ma; ná ntsu'u cha' chcui' ma cha'cña jĩ'ĩ xa' ñatĩ li', sca ti ca si ntsu'u chaca ngu' nu taca jĩ'ĩ xtyacui cha' bi' cha' caca cuayá' ti' tya'a ndyu'u ti'ĩ ma. Li' tso'o la tyatĩ ti' tyiquee ngu' tya'a ma.

⁶ Lo'o tyalaa na' su ndi'ĩ ma, si'ĩ na xtyucua na' jĩ'ĩ ma si xcui' cha'cña jĩ'ĩ xa' ñatĩ chcui' na' lo'o ma; taca xtyucua na' jĩ'ĩ ma sca ti si caja sca cha' 'na, sca cha' nu cua nti' ycui' Ndyosi ta Ni lo'o ma. Sca ti si culu'u liñi na' jĩ'ĩ ma cha' ca tsa'a tso'o la ma cha' jĩ'ĩ Ni, jua'a taca xtyucua na' jĩ'ĩ ma li'.

7 Cua ña'a ca chcuā musca, masi cui'chcuā, masi rube, nga'a cha' cula'á tso'o na ji'í cha' cuna tso'o ngu' ni jii laca nu ndañi bi'.

8 Jua'a sendaru ni, ná tsaā ngu' cusuū si ná cañi cui' cula'á cui'chcuā nu xi'yane ji'í ngu'.

9 La cui' jua'a laca lo'o cu'mā, ná caca cuayá' ti' ngu' ni cha' nti' mā ta mā lo'o ngu' si ná liñi chcu' mā cha'cña ji'í ngu' lo'o ngu'; lo'o cui'í ti nchcu' mā si ná nchcu' mā cha'cña jua'a.

10 Chañi cha' quiña'a tsa lo cha'cña nchcu' ñati chalyuu, lo'o jua'a ntsu'u scaa lo ñati nu nduna sca lo cha'cña.

11 Pana si ná nduna na sca cha' nu nchcu' sca ñati slo na, li' culacua ti' na cha' ngu' xta laca yu; ná ntsu'u cha' ji'na lo'o yu bi' li', masi tya'a quichi tyi na laca yu.

12 Cua jlo ti' na' cha' nti' tsa mā cha' caca cua'ni mā cua ña'a ca cña nu nda Xtyi'í ycu'í Ndyosi ji'na; bi' cha' jña la mā chacuayá' ji'í ycu'í Ndyosi cha' taca ji'í mā cua'ni mā lcaa lo cña tso'o, cua ña'a ca cña nu xtyucua ji'í ngu' tya'a ngusñi mā cha' ji'í Jesús ca bi', cha' tyatí la ti' tyiquee ngu'.

13 Tso'o lacua, si nchca chcu' na cha'cña ji'í xa' la ñati, pana tso'o la si jña na chacuayá' ji'í ycu'í Ndyosi cha' caca cuayá' ti' na ni cha' nda na lo'o ngu'.

14 Ndi'ya ndyaca si cha'cña ji'í xa' ñati chcu' na nu lo'o ndu'ni tlyu na ji'í ycu'í Ndyosi: Chañi cha' ne' cresiya ji'na nchcu' na lo'o Ni tu'ni, pana ni ycu'í na, ná nchca cuayá' ti' na ni cha' nda na.

15 Ndi'ya cua'ni na lo'o cua'ni tlyu na ji'í Ni lacua: Taca chcu' na lo'o Ni cha' ji'na ti, sca cha' nu ntsu'u ne' cresiya ji'na, pana nga'a cha' caca

cuayá' ti' na ni cha' nda na slo ngu' tya'a na; la cui' jua'a nu lo'o cula tu'ba na jii ji'i ycui' Ndyosi, cula tu'ba na cha' ji'na ti tu'ni, pana lo'o ndu'ni cha' caca cuayá' ti' na ñi'ya ndyu'u cha' nu nchcui' jii bi'.

¹⁶ Si ná cua'ni na jua'a, li' ná caja ñi'ya ñacui' ngu' cha': “Jua'a caca cha' lacua”, lo'o ndye nchcui' na li'. Cua ña'a ca ñati nu ndi'i slo na ni, si cha' ji'na ti laca cha' nu chcui' na lo'o ndu'ni tlyu na ji'i ycui' Ndyosi, nga'aa caja ñi'ya chcui' ngu' li', cha' ná nchca cuayá' ti' ngu' ni cha' nda na, masi tso'o tsa ta na xlya'be ji'i ycui' Ndyosi.

¹⁷ Ná tyiquee' tso'o tsa nchcui' na lo'o Ni, pana cha' nu nchcui' na bi' ná xtyucua ji'i xa' la ngu' tya'a na tsiya' ti.

¹⁸ Tso'o tsa nti' na' ña'aa ji'i ycui' Ndyosi cha' nchca 'na nchcui' na' cha'cña ji'i xa' la ñati; nchca la jna', xti la cha' nchca ji'i cu'ma, nti' na'.

¹⁹ Pana nu lo'o ndyu'u ti'i na cha' cua'ni tlyu na ji'i ycui' Ndyosi, nti' na' cha' tso'o la si chcui' na' lo'o ma sca tucua ti si'yu cha' nu nchca cuayá' ti' ma cha' ca tsa'a la ma li'; ná ndulo cha' ji'i ma masi chcui' na' tii mil tya'a si'yu cha' nu nchcui' xa' ñati nu ná nduna ma ji'i tsiya' ti, ná sca cha' laca bi'.

²⁰ Cu'ma tya'a ngusni na cha' ji'i Cristo, tso'o la si ná jlo ti' ma tsiya' ti na ca laca sca cha' cuxi; ñi'ya laca nu sube, jua'a caca ma cha' ná jlo ti' ngu' sube cha' bi'. Pana nga'aa culacua ti' ma ñi'ya nu nclacua ti' nu sube; juani culacua tso'o ti' ma, ñi'ya nclacua ti' ngu' cusu'.

²¹ Ndi'ya cha' nda quityi cusu': “Chcui' na' lo'o ñati re”, nacui' ycui' Ndyosi, “ta na' ji'i xa' ñati ca xa' nasiyu tyijyu' la cha' caa ngu' chcui' lo'o ngu'”

re; pana masi cua'ni na' jua'a, ná xñi ngu' re cha' 'na'. Jua'a nacui ycuí Ndyosi nu Xu'na na.

²² Ntsu'u quiya' nu ndu'ni Ni cha' caca chcuí' ngu' cha'cña jì'ì xa' ñatì cha' cube ti' ñatì nu bilya xñi cha' jì'ì Ni. Ná ntsu'u cha' caca jua'a xqui'ya ngu' nu cua ngusñi cha' jì'ì ycuí' Ni; pana lo'o ta na sca cha' nu cua nda Ni lo'o ñatì, bi' laca cuentya jì'ì ngu' tya'a ngusñi na cha' jì'ì Jesús, si'ì cuentya jì'ì ñatì nu bilya xñi cha' bi'.

²³ Ná tyiquee' tyalaa xi xa' la ñatì ca su ndyu'u ti'ì mā, ngu' nu bilya xñi cha' jì'ì Jesús, jua'a ngu' nu si'ì tya'a ndyu'ni tlyu mā jì'ì ycuí' Ndyosi laca ngu'. Si tyalaa ngu' bi' su ndyu'u ti'ì mā tsa tlyu ti, lo'o li' ña'a ngu' jì'ì mā cha' xcui' cha'cña jì'ì xa' ñatì nchcuí' mā, li' ñacuí' ngu' bi' cha' cua ngua loco mā.

²⁴ Xa' ña'a caca si xcui' cha' nu cua nda ycuí' Ndyosi lo'o mā laca cha' nu chcuí' mā lo'o tya'a mā; nu lo'o tyalaa ngu' su ndyu'u ti'ì mā, si ngu' nu bilya xñi cha' jì'ì Jesús, nu si'ì tya'a ndyu'ni tlyu mā jì'ì ycuí' Ndyosi laca ngu', li' ca tyuju'u ti' ngu' bi' jì'ì qui'ya nu ntsu'u jì'ì ngu', nu lo'o cuna ngu' cha' nu nchcuí' mā. Li' caca cuayá' ti' ngu' cha' cuxi tsa laca ycuí' ngu',

²⁵ ycuí' ca ti ngu' caca cuayá' ti' lcaa cha' cuxi nu ntsu'u yacu' ti ne' cresiya jì'ì ngu'. Lo'o jua'a tyatu sti' ngu' li' cha' cua'ni tlyu ngu' jì'ì ycuí' Ndyosi, ñacuí' ngu' cha' chañi cha' ndi'ì Xtyi'ì ycuí' Ndyosi lo'o cu'mā.

Tso'o ti cua'ni na lo'o tya'a na lo'o tyu'u ti'ì na cha' cua'ni tlyu na jì'ì ycuí' Ndyosi

²⁶ Cu'mā tya'a ngusñi na cha' jì'ì Jesús, ndi'ya cua'ni mā nu lo'o tyu'u ti'ì mā lo'o tya'a mā: Tyatu

tsaca ma cha' cacha' ni jii caca nu cula tu'ba ma cuentya jii ycuí' Ndyosi; cuati tyatu chaca nu culu' cha' jii ycuí' Ni jii' tya'a ma; lo'o li' chcuí' tsaca ngu' sca cha' nu nti' Ni ta Ni lo'o ma; lo'o jua'a taca ta ma xi cha' lo'o cha'cña jii xa' ñati, si lo'o nchca jii ma xtyacuí ma cha' bi', cha' caca cuayá' ti' lcaa ñati nu nga'a ca ndacua. Lcaa ña'a nu cua'ni ma ntsu'u cha' tyati la ti' tyiquee lcaa ñati tya'a ndyu'u ti' ma.

²⁷ Nu lo'o chcuí' ma cha'cña jii xa' ñati ni, li' tso'o masi tucua sna tya'a ti ma chcuí' ma, sa scaa ti ma chcuí' ma li'. Cuayá' tsa jua ti ngu'. Lo'o jua'a nga'a cha' caja sca nu xtyacuí cha' bi', cha' caca cuayá' ti' lcaa ma;

²⁸ pana si ná caja sca nu xtyacuí cha' bi', li' tso'o la masi ná chcuí' ma cha'cña jii xa' ñati laja lo'o ndyu'u ti' ma. Sca ti tso'o si chcuí' ma cha'cña bi' ca su ntucua ma ycuí' ti ma. Sca ti ycuí' Ndyosi caca cuayá' ti' cha' bi' li'.

²⁹ Lo'o chcuí' ma sca cha' nu cua nti' Ni ta Ni lo'o ngu' tya'a ma ni, li' chcuí' tucua sna tya'a ti ma; nu xa' la ñati tya'a ndi' ma ca ndacua, culacua ti' ma si liñi ca ndyu'u cha' nu nchcuí' tya'a ma.

³⁰ Lo'o li' si ta Ni sca cha' lo'o chaca ñati nu nga'a lo'o ma ca ndacua, tso'o la si cua'a ma jii nu nchcuí' clyo, cha' xutacuí cha' nu nchcuí' yu.

³¹ Lcaa tya'a ma nu cua ngujui sca cha' jii ma, sca cha' nu cua nti' Ni ta Ni lo'o ma, tso'o si chcuí' sa scaa ma li' lacua, cha' ca tsa'a ma ca ta'a ma cha' bi', lo'o li' caca tlyu la tyiquee ma.

³² Cu'ma nu nchcuí' lo'o ngu' sca cha' nu cua nda ycuí' Ndyosi lo'o ma, ycuí' ca ma nga'a cha' cua'a ma jii ycuí' ma, cha' ná tyeje tacuí ma chacuayá'

ji'ḷ scaa ma.

³³ Nti' Ni cha' tso'lo ti cua'ni na lo'o tya'a na lo'o tyu'u ti'ḷ na, ná tso'lo nti' Ni si lye tsa nguixa' nu ndu'ni na.

Ndi'ya ndu'ni ca ta'a ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'ḷ Jesús scaa quichḷ, nu lo'o ndyu'u ti'ḷ ngu':

³⁴ Ná nda ngu' chacuayá' chcu' ngu' cuna'a ca su ndyu'ni tlyu ngu' ji'ḷ ycu' Ndyosi; nga'a cha' tucua' nu cuna'a cha' nu nchcu' nu qui'yu, cha' jua'a cña ngulo Ni ji'ḷ ngu' cha' cua'ni ngu'.

³⁵ Ca toni'ḷ taca xcuane nu cuna'a ji'ḷ clyo'o si ntsu'u sca cha' nu nti' ngu' cha' caca cuayá' ti' ngu'. Si'i cha' tso'lo laca si chcu' sca nu cuna'a laja su ndyu'u ti'ḷ ngu'.

³⁶ Nga'a cha' tyi'u ti' ma cha' si'i cu'ma laca nu yaa nchcu' cha' ji'ḷ ycu' Ndyosi nu ngua su clyo, ni si'i ngu' tya'a quichḷ tyi ti ma nu cua ndyuna cha' bi' tya clyo.

³⁷ ¿Ha ntsu'u chacuayá' ji'ḷ ma cha' chcu' ma cha' nu cua nda ycu' Ndyosi lo'o ngu' nti' ma? ¿Ha ji'ḷ cu'ma ti cua nda Ni Xtyi'i ycu' Ni cha' cua'ni ma cña ji'ḷ Ni? Cua'a jyaca ma lacua; cña nu nclyo na' ji'ḷ ma lo'o nscua na' quityi re, chacuayá' ji'ḷ ycu' Ndyosi laca cña bi',

³⁸ bi' cha' ná tucua' ma cha' ji'ḷ ñati nu ná ntaja'a taquiya' ji'ḷ cha' re.

³⁹ Jua'a caca lacua, cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'ḷ Jesús, jña ma chacuayá' ji'ḷ ycu' Ndyosi cha' caca chcu' ma lcaa cha' ji'ḷ Ni nu cua nti' Ni cha' ta Ni lo'o ñati. La cui' jua'a tso'lo laca si ná cua'a ma ji'ḷ ñati nu nchcu' cha'cña ji'ḷ xa' ñati.

⁴⁰ Tsa bi' ti cha', xcui' tso'lo ti cua'ni ma lo'o tyu'u ti'ḷ ma lo'o tya'a ma; liñi ti cua'ni ma, ñi'ya nu nga'a

cha' caca.

15

Cua ndyu'ú Jesucristo chaca quiya'

¹ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, cua nti' na' cha' tyi'u ti' mā ji'i cha' nu cua ndacha' na' ji'i mā tya clyo, cha' ndu'ni lyaá ycui' Jesús ji'na ji'i nu cuxi; bi' laca cha' nu cua ndyuna mā tya clyo, lo'o juani cua ndyanu tso'o ti cha' bi' ne' cresiya ji'i mā.

² Xqui'ya cha' cua nhcui' na' cha' ji'i Jesús lo'o mā, bi' cha' ngulaá mā ji'i nu cuxi; lo'o juani tya nga'a cha' taquiya' tso'o mā ji'i cha' bi', cha' ná ngusñi mā ji'i cha' bi' cha' culiji yu'u cha' bi' jua'a ti.

³ Tya clyo cua ndacha' na' ji'i mā lcaa cha' ji'i Jesucristo nu cua ngulu'u ngu' 'na. Ndi'ya ngulu'u na' ji'i mā, cha' ngujuui Cristo lo crusi cha' cuityi Ni qui'ya nu ntsu'u ji'na; la cui' ñi'ya nu cua nscua lo quityi cusu' cha' caca ji'i Cristo, jua'a nga.

⁴ Li' nguxatsi' ngu' ji'i jyo'o bi' ne' cuaá; pana lo'o ndu'u scua sna tsa, li' ndyu'ú yu chaca quiya'. Cua ndacha' liñi quityi cusu' tya clyo la cha' jua'a caca ji'i nu Cristo bi'.

⁵ Lo'o li' ngulu'u loo Jesús ji'i Pedro, lo'o jua'a ji'i ca ta'a tii chaca ngu' nu ngua tsa'a ji'i tya clyo.

⁶ Tiya' la li' ngulu'u loo Jesús ji'i tyuu tsa tya'a ñati, nteje tacui ca'yu siyento tya'a ñati nu ndi'i se'i ti li'. Lo'o ña'a ti tya tyuu tya'a ngu' bi' tya lu'ú ngu', masi ntsu'u xi ngu' bi' nu cua ngujuui.

⁷ Lo'o li' ngulu'u loo Jesús ji'i Jacobo, lo'o jua'a ji'i lcaa tya'a ngu' nu ndya'a nhcui' cha' ji'i Jesús lo'o ñati tyijyu' la.

⁸ Su cua ndye li', lo'o 'na ngulu'u loo Ni 'na, masi ná ntsu'u cha' cua'ni Ni lo'o na' jua'a. Laca na' ñi'ya si laca sca cubi' nu ngula cuañi' ti, cha' ná lo'o na' nguta'a na' lo'o ñati nu ngua tsa'a tya clyo.

⁹ Ná tso'o na' tsiya' ti nti' na', masi ngusubi Ni 'na cha' sañi na' cha' ji'i Jesús ca xa' quichi tyijyu', cha' ntsu'u xa' la ngu' tya'a ya nu nchca la ji'i ngu' cua'ni ngu' cña bi'. Ná stu'ba na' lo'o ngu' bi', cha' tya tsubi' la lya' tsa ti' na' ji'i lcaa ñati ji'i Jesucristo.

¹⁰ Pana tya'na ti' ycui' Ndyosi, bi' cha' tso'o ti ntsu'u tyiquee Ni ña'a Ni jna'; jua'a ngua'ni Ni cha' ndya'a na' cña ji'i Ni li'. Ni si'i na nguliji yu'u cha' bi' jua'a ti lo'o ngua'ni Ni cha' tso'o lo'o na'; masi lo'o nu xa' la ngu' tya'a ya ndyu'ni ngu' la cui' cña nu ndyu'ni na', pana tlyu la cña ntsu'u jna' que ngu' bi'. Si'i na nchca tsa 'na, pana ycui' Ndyosi laca nu ndu'ni lo'o na' cha' caca chcui' na' lo'o ñati, cha' tso'o ti ntsu'u tyiquee Ni ña'a Ni 'na.

¹¹ Lo'o juani ná ndu'ni cha' jna' tilaca laca nu nchcui' lo'o ma, masi nchcui' na', masi nchcui' xa' la ñati; sca ti cuayá nchcui' lcaa ya lo'o nchcui' ya cha' bi' lo'o ñati, la cui' ti cha' nu cua ngusñi ma.

Tyu'ú ñati chaca quiya' lo'o cua ngujuii ngu'

¹² Chañi laca cha' nu nda ya lo'o cu'ma, cha' cua ndyu'ú Cristo chaca quiya' lo'o ngujuii yu. ¿Ni cha' laca lacua nchcui' xi ñati tya'a cu'ma cha' nga'aa ntsu'u cha' tyu'ú ñati chaca quiya' lo'o cua ngujuii ngu'?

¹³ Si chañi laca cha' nga'aa ntsu'u cha' tyu'ú ñati chaca quiya' lo'o cua ngujuii ngu', ni ycui' Cristo ná ndyu'ú yu lo'o cua ngujuii yu lacua.

14 Na ñilo'o ngu' ji'na si jua'a, ni ná caja cha' nu ta ya lo'o ma li', si cha' cuiñi laca cha' ndyu'ú Cristo chaca quiya'. Jua'a ná caja cha' ji'i Jesús nu xñi ma si chañi cha' nga'aa ndyu'ú yu bi'.

15 La cui' ti ngu' cuiñi laca ya cuentya ji'i ycui' Ndyosi si ná ngua jua'a. Cua nchcui' ya tya clyo cha' cua ndyu'ú Cristo chaca quiya' chacuayá' ji'i ycui' Ndyosi; pana ná ngua cua'ni ycui' Ndyosi jua'a lo'o Jesús, si nga'aa caca tyu'ú ñati chaca quiya' lo'o cua ngujuii ngu'.

16 Ná chañi cha' ndyu'ú Cristo chaca quiya' lo'o cua ngujuii yu si nga'aa caca tyu'ú ñati chaca quiya'.

17 La cui' ti ná ntsu'u cha' xñi ma cha' ji'i Jesús si jua'a ngua, cha' ná ndyu'ú yu chaca quiya' li', ña'a ti tya ntsu'u qui'ya chu' ma lacua.

18 Lo'o jua'a lcaa jyo'o cusu' nu ngusñi cha' ji'i Cristo tya tsubi' la, cua nguna' cha' ji'i ngu' bi' si jua'a.

19 Tso'o tsa cha' si'i sca ti nde chalyuu su ndu ti' na ji'i Cristo cha' ña'a na ji'i. Si nde chalyuu ti xtyucua Cristo ji'na, xñi'i tsa ti' na caca na su ndi'i na li'; xñi'i la ti' na caca na que lcaa ngu', nti' na'. Pana ná ndyaca jua'a lo'o na, cha' cua ndyu'ú Cristo chaca quiya'.

20 Chañi tsa cha' cua ndyu'ú Cristo chaca quiya' lacua. Lo'o ca tiya' la, li' tyu'ú quiña'a la ñati chaca quiya', lcaa ñati nu ntsu'u cha' ji'i ngu' lo'o Cristo; tyu'ú jyo'o su ntsiya nguatsi' nguicha', xa' tyu'ú ngu' chaca quiya', li' tsa ngu' tyi'i ngu' lo'o Cristo. Pana juani cua yala la ndyu'ú Cristo chaca quiya' cha' ta na cuentya ñi'ya caca cha' bi'.

21 Xqui'ya qui'ya nu ntsu'u ji'i sca ti ñati, bi' cha' ntsu'u cha' ndyijii na; la cui' jua'a sca ñati ngua nu ngua'ni cha' tyu'ú na chaca quiya', masi cua ngujuii na.

22 Adán naa ñati nu ngutu'u tucua chalyuu clyo, lo'o lcaa na laca na ñati nu ngutu'u ji'i jyo'o Adán tiya' la, bi' cha' ntsu'u cha' ndyijii na nde chalyuu. Cristo laca nu ñati nu ndyu'ú chaca quiya' bi', xqui'ya bi' taca tyu'ú na chaca quiya' si ntsu'u cha' ji'na lo'o nu Cristo bi'.

23 Ntsu'u ñi'ya caca cha' re: tya clyo cua ndyu'ú ycui' Cristo chaca quiya'; tiya' la lo'o tyalaa tsa nu caa Cristo chaca quiya', li' tyu'ú na, lcaa na nu ntsu'u cha' ji'na lo'o ycui' Ni;

24 li' tye chalyuu. Cua'ni tye Cristo ji'i lcaa nu laca loo, ji'i lcaa ngu' tisiya, ji'i lcua ti ña'a ñati nu nxu tya'a lo'o ycui' Ndyosi. Li' chaca quiya' tya Jesús lcaa chacuayá' nu cua nda ycui' Ndyosi ji'i tya clyo, cha' caca Ni loo ji'i lcua ti lo ñati li'.

25 Ndi'ya ndyaca cha': Juani tya ntsu'u chacuayá' culo Jesús cña ji'i lcaa ñati, ña'a cuayá' cua'ni tye ycui' Ndyosi ji'i lcaa ñati nu nxu tya'a lo'o Jesús.

26 Lo'o cua ndye lcaa cha', li' cua'ni tye Ni cha' ndyijii ñati.

27 Pana juani ti cua nda ycui' Ndyosi Sti yu lcaa chacuayá' ji'i Sñi' Ni, cha' caca Cristo loo ji'i lcaa lo na nu ntsu'u chalyuu. Nu lo'o nacui' quityi cha' lcaa na tsiya' ti caca cuentya ji'i Cristo, cua jlo ti' na cha' ná lo'o ji'i ycui' Ndyosi Sti yu culo Cristo cña, cha' ycui' Ni laca nu cua nda chacuayá' ji'i Sñi' Ni tya clyo; ná nchcui' Ni cha' ji'i ycui' ca Ni li'.

28 Tiya' la li', nu lo'o cua ndaquiya' lcaa lo na nu ntsu'u chalyuu ji'i Cristo, li' tsaá Jesús ca su ntucua ycuí' Ndyosi Sti yu, lo'o li' xa' tya Jesús lcaa cña cuentya ji'i ycuí' Ndyosi Sti yu chaca quiya'. Bi' laca nu cua nda chacuayá' ji'i Cristo tya clyo, cha' laca yu Sñi' ycuí' Ni. Lo'o li' sca ti ycuí' Ndyosi caca loo ji'i lcaa ca na nu ntsu'u chalyuu, jua'a lo'o lcaa ca na nu ntsu'u nde cua.

29 Ntsu'u xi ngu' tya'a ma nu ntyucuatya ngu', masi si'i cuentya ji'i ycuí' ca ngu' ntyucuatya ngu' bi', cuentya ji'i jyo'o tya'a ngu' ntyucuatya ngu'. Cua jlya ti' jyo'o ngu' ji'i Jesús lo'o tya lu'ú ngu' chalyuu, pana ná ngulala ji'i jyo'o ntyucuatya li'. ¿Ni cha' laca ntyucuatya ngu' bi' si nga'aa tyu'ú ñati chaca quiya' lo'o cua ngujuii ngu'?

30 Lo'o cuare, quiña'a tsa cha' cuxi ndyacia ji'i ya ca su ndya'a ya tyijyu'; ná tsaá ya tsiya' ti si ná jlo ti' ya cha' cua ndyu'ú Jesús chaca quiya'.

31 Lo'o na', cua ña'a ca tsa cua cajaa ti na' xqui'ya Cristo; pana ná talo na' cua'ni na' cña bi' si ná ndyu'ú Jesús chaca quiya'. Lo'o juani tso'o tsa ntsu'u tyiquee na' cha' ngusñi ma cha' ji'i Jesu-cristo nu Xu'na na, tyuu tya'a cu'ma ca quichi Corinto bi'.

32 Lo'o nguta'a na' ca quichi Efeso, lye tsa ngua'ni lya' ti' ngu' quichi bi' 'na; tyaala tsa ngua'ni ngu' 'na, hasta ngusu tya'a ngu' lo'o na' ñi'ya ndu'ni na'ni tyaala. ¿Ni cha' laca ndya'a na' cajua si ná jlo ti' na' cha' cua ndyu'ú Jesús chaca quiya'? Si'i ngana ndya'a na' cajua. Ntsu'u ñati nu nchcui' ndi'ya: “Cacu na tyaja, co'o na lcui, cha' la quee ti cajaa na”, ndu'ni ngu' lo'o na. Jua'a cua'ni na' si ná jlo ti' na' cha' lu'ú Jesús.

33 Chañi tsa laca cha' nu nchcui' ñati ndi'ya: “Si xcui' lo'o ñati cuxi ndya'a na, xtyanu na ji'i cha' tso'o nu ndu'ni na li'”. Ná tucua ma cha' ji'i ñati nu ñacuj cha' ná caca cuxi tyiquee na lo'o ndu'ni na cha' cuxi.

34 Nga'a cha' xtyanu ma ji'i cha' cuxi nu ndyu'ni ma, xana culacua tso'o ti' ma li'; tso'o ti' cua'ni ma lo'o tya'a ma. Nti' na' cha' ntsu'u xi cu'ma nu bilya ca cuaya' tso'o ti' ma cha' ji'i ycui' Ndyosi, bi' cha' nchcui' na' lo'o ma jua'a cha' caca tyuju'u ti' ma.

Ñi'ya ña'a ngu' lo'o tyu'ú ngu' chaca quiya'

35 Ná tyiquee' xcuane ma 'na ndi'ya: “¿Ñi'ya caca tyu'ú ñati nu cua ngujuui? ¿Ñi'ya ña'a tyucui ña'a ngu' bi', nu lo'o tyu'ú ngu' chaca quiya'?”

36 Ná tso'o ndyu'u cha' si chcui' ma jua'a. Lo'o cataa na sca si'yu ni, catsu' sca' si'yu bi' ñi'ya laca si na cua ngujuui, cha' tyucua bi' li'.

37 Si'i na cua laca ntyucua si'yu lo'o ndyataa na ji'i; si'yu ti ndyataa na, masi si'yu trigo, masi xi xa' la si'yu.

38 Tiya' la li' ndu'ni ycui' Ndyosi cha' caluu na cuiñii bi' li', ndyaluu ñi'ya nu nga'a cha' caluu bi', cha' sca si'yu caca sca lo na cuiñii. Xqui'ya cha' bi' caca cuaya' ti' na cha' ntsu'u sa scaa ca ña'a sca lo na lu'ú bi',

39 ná stu'ba ña'a lcaa lo na bi': tsaca lo ña'a ñati chalyuu, xa' lo ña'a na'ni, xi xa' lo ña'a na'ni lu'be, chaca lo ña'a cualya; ntsu'u sa scaa ca ña'a sca lo na nu ntsu'u chalyuu.

40 Ntsu'u na nu nga'a nde cua, cuati jua'a xa' lo na ntsu'u chalyuu. Pana xa' ña'a laca sca na nu

nga'a nde cua, chaca lo ña'a na nu ntsu'u nde lo yuu chalyuu:

⁴¹ xa' ña'a xee cuichaa, lo'o jua'a xa' ña'a xee coo', xa' ña'a xee cuii nu nga'a nde cua. Jua'a nu cuii bi', si'i sca ti cuayá' ña'a xee bi'.

⁴² La cui' jua'a caca na lo'o tyu'ú na chaca quiya'. Lo'o cua ndyaa jyo'o ne' yuu, catsu' bi' li'; pana lo'o tyu'ú bi' chaca quiya', nga'aa quiñu'u bi' tsiya' ti li'.

⁴³ Chiya'a ña'a jyo'o lo'o tyatsi', pana lubii tsa ña'a caca lo'o tyu'ú chaca quiya'; sca na nu xcui' quicha ti ti' laca jyo'o nu tyatsi', pana nguula ti' bi' lo'o tyu'ú chaca quiya';

⁴⁴ cuaña' tya na laca nu tyatsi', pana xa' ña'a caca tyucui ña'a na nu lo'o tyu'ú na chaca quiya'. Nde chalyuu ti cua'nijo'o cuaña' na, ñi'ya nu laca na juani; pana cha'a tyucui ña'a na cha' caca tyi'i na lo'o ycui' Ndyosi chalyuu nde loo la.

⁴⁵ Ndi'ya nscua lo quityi ji'i ycui' Ndyosi: “Ñati lu'ú ngua Adán nu ñati nu nguti'i chalyuu clyo, lo'o jua'a ycui' Ndyosi laca nu cua nda cresiya ji'i yu”. Jua'a cha' nda quityi cusu'. Tiya' la li' nda Ni ji'i chaca ñati nu ya chalyuu; ngua bi' ñati, la cui' ñi'ya nu ngua Adán ñati. Pana tso'o la ña'a ñati ngua nu Jesús bi'; cua nda ycui' yu chaca cresiya nu tso'o la ji'i ñati, cha' caca stu'ba cha' ji'i yu lo'o ycui' Ndyosi.

⁴⁶ Lo'o ngula na chalyuu tya lyiji caca tso'o tyucui ña'a na cha' caja chalyuu cucui ji'na, cha' tya clyo ndya' na ñi'ya nu laca cuaña' ti na; tiya' la li' ntsu'u cha' caca tso'o tyucui ña'a na cha' taca tsa tyi'i na lo'o ycui' Ndyosi.

⁴⁷ Lo'o yuu ti ngüiñá Ni ji'i Adán nu nguti'i

chalyuu clyo. Pana ca slo ycuí' Ndyosi ngutu'u nu chaca ñatí nu yaá chalyuu ca tiya' la, la cui' Jesucristo nu Xu'na na.

⁴⁸ Ñi'ya laca ñatí nu ndya' lo'o yuu ti bi', jua'a laca lcaa na cha' laca na ñatí chalyuu; ñi'ya laca Cristo nu ngutu'u yaá nde cua, jua'a taca caca na si xñi na cha' jí'í yu.

⁴⁹ Lo'o ndi'í na chalyuu, xti ti tyempo talo tyucui ña'a na; pana lo'o tsa na tyi'í na slo ycuí' Ni, li' xa' ña'a caca na. Ñi'ya nu laca ycuí' Cristo, jua'a caca na li'.

⁵⁰ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' jí'í Cristo, ntsu'u sca cha' nu nti' na' hcui' na' lo'o ma: Ñi'ya nu ña'a ti cuaña' na juani, ná caca tyu'u cha' jí'í na lo'o ycuí' Ndyosi lo'o culo Ni cña lo'o cua ndye chalyuu; ná caca tsa na ñi'ya nu quicha ti ti' na ca chalyuu cucui nu caca nde loo la, su ná ntsu'u quicha tsiya' ti.

⁵¹ Nti' na' cha' caca cuayá' ti' ma sca cha' nu bilya cuna ñatí: Ná lcaa na cajaa na; ntsu'u na nu ña'a lu'ú ti na caca na lo'o qui'ya Ni jí'í na, nu lo'o cua tye ti chalyuu. Pana lcaa na tsi tsiya' ca cha'a tyucui ña'a na

⁵² laja lo'o nchquiña ti qui'í cloo na. Li' cañi cula'á cui'hcua jí'í ycuí' Ndyosi. Lo'o cañi cui'hcua bi', li' tyu'ú lcaa jyo'o nu ngusñi cha' jí'í ycuí' Ndyosi lo'o yaá ngu' chalyuu; tyu'ú ngu' chaca quiya' cha' nga'aa ntsu'u cha' cajaa ngu' bi' tsiya' ti. Li' xcutsa'a Ni jí'í tyucui ña'a tsaca na.

⁵³ Nde chu' la lo'o tya ndi'í na chalyuu, ná tso'o ycuí' na tsiya' ti, cha' xcui' na quiñu'u ti na; pana nde loo la, tso'o tsa caca tyucui ña'a na, nga'aa ntsu'u cha' quiñu'u na, nga'aa ntsu'u cha' tye na

tsiya' ti.

⁵⁴ Lo'o cua ngua nguxcutsa'a Ni ji'i tyucui ña'a na cha' nga'aa quiñu'u na tsiya' ti li', nga'aa caca na ñi'ya nu ngua na tyempo nu nteje tacui; xcutsa'a Ni lcaa cha' ji'na. Li' tyu'u scua sca cha' nu nscua lo quityi cusu' nu nchcui' ndi'ya: “Cua ngua'ni tye Ni cha' ndyijii ñati chalyuu, cua ntijiloo ycui' Ndyosi ji'i lcaa tya'a ngusu Ni;

⁵⁵ nga'aa caca cua'ni nu xña'a ngana ji'na cha' cajaa na, nga'aa caca cua'ni lya' ti' cha' ti' bi' ji'na juani”, nacui quityi bi'.

⁵⁶ Ti' tsa cha' nchca ji'na lo'o ndyijii na xqui'ya cha' ntsu'u tsa qui'ya ji'na. Jlo ti' na cha' ntsu'u qui'ya ji'na, xqui'ya cha' ná ndaquiya' na cña nu ngulo ycui' Ndyosi ji'na tya clyo cha' cua'ni na.

⁵⁷ Pana cua xa' ña'a laca juani, cua nda Ni chacuayá' cha' tyijiloo na ji'i nu xña'a xqui'ya cña nu ngua'ni Jesús nu lo'o ndyu'ú yu chaca quiya', bi' cha' quiña'a tsa xlya'be ta na ji'i ycui' Ndyosi lacua.

⁵⁸ Cu'ma tya'a ngusni na cha' ji'i Jesús, ntsu'u tsa tyiquee na' ña'aa ji'i cu'ma. Ndi'ya ñacui' na' ji'i ma, cha' ña'a ti xni tso'o ma cha' ji'i ycui' Ndyosi, lcaa tsá jlya ti' ma ji'i Ni; xcui' lye tsa cua'ni ma cña ji'i ycui' nu Xu'na na, ná ca taja ti' ma lo'o cua'ni ma cña bi'. Cua jlo ti' ma cha' ná culiji jua'a ti sca cña nu ndyu'ni ma cuentya ji'i ycui' Ndyosi.

16

Msta cha' xtyucua ji'i tya'a ti' ti ningu' ca Jerusalén

¹ Cua nda na' cha' nu ndyaa slo ca ta'a ngu' nu ndyu'u ti'i cha' cua'ni tlyu ngu' ji'i ycui' Ndyosi ca lcaa quichi ca loyuu su cuentya Galacia; cua

nchcui' na' ñi'ya cua'ni ngu' lo'o xti'i ngu' msta. La cui' jua'a cua'ni cu'ma nu lo'o xti'i ma msta bi', cha' xtyucua ma ji'i ngu' ti'i tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús nu ndi'i ca loyuu su cuentya Judea.

² Tsá clyo nu nxana sca semana, li' tso'o si lcaa ma xñi ma xi xcaya' ma, caya' nu cua ngujui ji'i ma semana nu ndye. Tyuco'o bi' li', lo'o li' ná ntsu'u cha' xti'i ma msta bi' yala ntchaa ti nu lo'o tyalaa na'.

³ Lo'o cua ngulaa na', li' ta na xi ñati nu tsa ca quichi Jerusalén, cua ña'a ca ngu' nu cuane ma ji'i cha' tsa ngu', ñati nu cua ndyuloo tso'o ma ji'i. Ta na xi quityi cui'ya ngu' tsa ngu', quityi bi' cacha' ñi'ya laca cña nu ndya'a ngu'. Li' tsa lo'o ngu' bi' ji'i msta nu ta ma ji'i ngu' ti'i tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús ca Jerusalén bi'.

⁴ Ca li' ñacui na' si tsa'a, si ná tsa'a lo'o ngu' bi'. Ná jlo ti' na' ñi'ya caca cña re 'na, si ta chacuayá' tsa'a.

Tyucuij su tsa Pablo

⁵ Ntsu'u cña tsa'a tyuu quichi ca loyuu su cuentya Macedonia; lo'o tye cña bi', li' tyalaa na' ca quichi tyi ma ca ndacua,

⁶ tyanu na' xi lo'o ma li'. Ná tyiquee' tyanu na' lo'o ma tyucui tyempo tlya'. Laja lo'o tyi'i na' lo'o cu'ma, li' taca xtyucua ma xi 'na cha' quiñi la tyucui 'na cha' tsa'a tyijyu' la, macala su ntsu'u cha' tsa'a.

⁷ Ná nti' na' cha' tyeje tacui na' jua'a ti slo ma; na cua nti' na' tyanu na' xi tyempo lo'o ma, chacuayá' ji'i ycui' nu Xu'na na.

⁸ Juani ti tyanu na' ca quichi Efeso re ña'a cuayá' tyalaa tsá ta'a Pentecostés.

⁹ Tso'o tsa ndyaca 'na su ndi'i na' quichi re, cha' ntsu'u tsa ngu' quichi nu tso'o tsa ndaca'a jyaca lo'o nchcui' na' lo'o ngu', masi ña'a ti ntsu'u tsa ñati nu nxuü tya'a lo'o na'.

¹⁰ Si tyalaa Timoteo cajua, chcui' tso'o ma lo'o yu, cha' ná ca xñi'i ti' yu laja lo'o tyi'i yu lo'o ma. Cuentya ji'i ycui' nu Xu'na na ndya'a yu, la cui' tya'a cña nu ndya'a na'.

¹¹ Ni tsaca ma, ná cña'a ti' ma ji'i yu; tso'o la si xtyucua ma ji'i yu cha' quiñi tyucuii ji'i yu cha' tyalaa yu ca slo na'. Ntajatya tsa ya ji'i yu, na' lo'o lcaa tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo ca nde.

¹² Cua nchcui' tsa na' lo'o Apolos tya'a tso'o ma, cha' caa na'a yu xi ji'i ma; caa yu lo'o xa' la ngu' tya'a na re. Pana ná ntaja'a yu caa yu yala ti; ca lo'o laja ji'i yu, ca li' caa yu su ndi'i ma.

Cha' nu nguscua Pablo su cua tye quityi

¹³ Tii ti ti' ma tyi'i ma chalyuu. Xñi tso'o ma cha' ji'i Jesús. Cua'ni tlyu tyiquee ma, ná cutsii ma.

¹⁴ Xcui' tso'o ti tyu'u tyiquee ma ña'a ma ji'i ñati lcaa ti se'i su ndyu'ni ma cña.

¹⁵ Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, cua jlo ti' ma cha' lcaa ngu' tya'a Estéfanos ngusñi ngu' cha' ji'i Jesús clyo; clyo ca ngua ngu' bi' ji'i lcaa cu'ma ngu' quichi nu ndi'i cacua ti nde Acaya. Lcaa tsa ntaja'a ngu' bi' xtyucua ngu' ji'i ñati tya'a ngusñi na cha' ji'i ycui' Ndyosi.

¹⁶ Nti' na' cha' taquiya' ma ji'i ngu' bi'; la cui' jua'a taquiya' ma ji'i lcaa ngu' nu cua'ni cña stu'ba ti lo'o ngu' bi', lo'o jua'a ji'i lcaa ñati nu tso'o tsa cua'ni cña ñi'ya nu ndyu'ni ngu' bi'.

17 Tso'o tsa ntsu'u tyiquee na' cha' cua ndyalaa Estéfanos lo'o Fortunato lo'o Acaico slo na' ca nde. Ná ndu'ni cha' masi ná ndi'í mā lo'o na' juani, cha' nu ngu' bi' ni, nxyucua tsa ngu' 'na;

18 cua ngua'ni ngu' bi' cha' nguula la ti' tyiquee na', la cui' ñi'ya nu ngua'ni ngu' bi' lo'o cu'mā. Nga'a cha' taquiya' mā ji'í lcaa ñati nu ndyu'ni cña jua'a.

19 Lcaa quichi ca loyuu su cuentya Asia su ntsu'u ñati nu ndyu'u ti'í cuentya ji'í Jesús, nda ngu' xlyo ni'í ji'í mā. Lo'o jua'a Aquila lo'o Priscila, cuati jua'a lcaa ñati nu ndyu'u ti'í to' tyi ngu' bi', nda ngu' xlyo ni'í ji'í mā cuentya ji'í ycuí' nu Xu'na na.

20 Lcaa ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'í Jesús, cua nti' ngu' chcuicha' ngu' ji'í mā; tyucui tyiquee mā quityi mā ji'í tya'a mā chacuayá' ji'í Cristo.

21 Lo'o ycuí' na' nda na' xlyo ni'í ji'í mā, nu nscua na' xtañi na' lo quityi re, Pablo.

22 Chaca tya cha' hcui' na' lo'o mā juani: Si ntsu'u ngu' tya'a ndyu'u ti'í mā nu ná liñi cha' tso'o ntsu'u tyiquee ngu' ña'a ngu' ji'í ycuí' nu Xu'na na, xtyanu ti'í mā ji'í ngu' li', cha' xcube' ycuí' Ndyosi ji'í. ¡Tyaa nu'ú, Xu'na, ca su ndi'í ya!

23 Xtyucua Jesucristo nu Xu'na na ji'í mā.

24 Tyi'u ti' mā 'na, cha' ntsu'u tsa tyiquee na' ña'a na' ji'í mā xqui'ya Jesucristo. Jua'a caca cha' lacua.

**Cha' tso'o nu nchcui' ji'i Jesucristo nu xu'na
na
New Testament in Chatino, Tataltepec
(MX:cta:Chatino, Tataltepec)**

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chatino, Tataltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chatino, Tataltepec [cta], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chatino, Tataltepec

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

68385231-313d-5500-aff2-e6b6a207d978